

ГЛАС

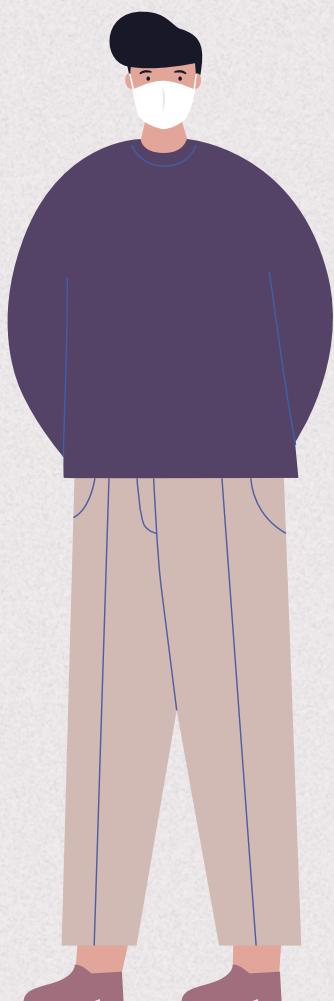
ИНФОРМАТИВНИ БИЛТЕН
АСОЦИЈАЦИЈЕ ЦЕНТАРА
ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД СРБИЈЕ

ISSN 1820-404X

ЦЕНТАРА

Број 61 - година XVII - јун 2020. - Врњачка Бања

ВРЕМЕ ЈЕ ДА
НАСТУПАМО ЗАЈЕДНО!

ДРЖИТЕ ОДСТОЈАЊЕ!

Регистар удружења

Број БУ 3249/2012

Дана 27.04.2012. године

Београд

Агенција за привредне регистре, Регистратор који води Регистар удружења, на основу чланова 26. и 32. Закона о удружењима („Службени гласник РС“ бр. 51/09), поступајући по пријави за упис усклађивања у Регистар удружења друштвених организација, удружења грађана и њихових савеза уписаних у Регистар друштвених организација и удружења грађана и Регистар удружења, друштвених организација и политичких организација, који је поднет од стране **Пословно удружење "Асоцијација центара за социјални рад Србије"**, преко:

Име и презиме: Бранка Давидовић
доноси:

РЕШЕЊЕ

УПИСУЈЕ СЕ у Регистар удружења усклађивање удружења, са следећим подацима:

Облик организовања: Удружење

Назив: Пословно удружење "Асоцијација центара за социјални рад Србије"

Скраћени назив: п.у. Асоцијација ЦСР Србије

Седиште и адреса: Жике Ваљаревића 1, Врњачка Бања, Србија

Матични број удружења: 17508458

ПИБ: 103045438

Датум оснивања: 18.06.2003

Датум доношења Статута: 23.01.2012

Делатност удружења: 9499 - Делатност осталих организација на бази учлањања

Регистар удружења

БУ 11235/2019

Дана 09. 10. 2019. године

Београд

Регистратор Регистра удружења који води Агенција за привредне регистре, на основу члана 27. Закона о удружењима („Службени гласник РС“ бр. 51/09,99/2011,44/2018 и др. закони), и члана 15. став 1. Закона о поступку регистрације у Агенцији за привредне регистре („Службени гласник РС“, број 99 /2011, 83/2014 и 31/2019 рад Србије", за регистрацију промене података у Регистар удружења , коју је поднео/ла:

Име и презиме: Рада Дивац доноси:

РЕШЕЊЕ

Усваја се регистрациона пријава и региструје се у Регистар удружења, промена података о:

Назив: Пословно удружење "Асоцијација центара за социјални рад Србије" матични број: 17508458 и то следећих промена:

Заступници:

Брише се из Регистра:

1. Име и презиме: Зоран Албијанић

ЈМБГ: 1706955710170

Адреса: Београд-Палилула, Србија

Уписује се у Регистар:

1. Име и презиме: Дајана Костић

ЈМБГ: 2407959885044

Адреса: Стара Пазова, Србија

Регистар удружења

БУ 9022/2015

Дана 04. 11. 2015. године

Београд

Регистратор Регистра удружења који води Агенција за привредне регистре, на основу члана 27. Закона о удружењима („Службени гласник РС“ бр. 51/09), и члана 15. став 1. Закона о поступку регистрације у Агенцији за привредне регистре („Службени гласник РС“, број 99/2011), одлучујући о регистрационој пријави Пословно удружење "Асоцијација центара за социјални рад Србије", за регистрацију промене података у Регистар удружења, коју је поднео/ла:

Име и презиме: Зоран Албијанић
доноси:

РЕШЕЊЕ

Усваја се регистрациона пријава и региструје се у Регистар удружења, промена података о:

Назив: Пословно удружење "Асоцијација центара за социјални рад Србије" матични број: 17508458 и то следећих промена:

Датум последње измене и допуне Статута:

Уписује се у Регистар:

26. 10. 2015

Заступници:

Брише се из Регистра:

Име и презиме: Бранка Давидовић

ЈМБГ: 0303955305097

Адреса: Богатић, Србија

Уписује се у Регистар:

Име и презиме: Рада Дивац

ЈМБГ: 2310964798911

Адреса: Пријепоље, Србија

садржај

04. активности асоцијације

13. активности центара

29. активности других

39. сарадници за глас центара

издавач:

Асоцијација центара
за социјални рад Србије

адреса:

Жике Ваљаревића 1,
36210 Врњачка Бања

тел/факс:

036/ 616 280, 616 290

e-mail:

asocijacijsr@ptt.rs, csrvb@ptt.rs

web:

www.asocijacijsr.org

главни и одговорни уредник:

Љубица Журжиновић

за штампу приредио:

Уређивачки одбор

фотографије:

Асоцијација ЦСР

припрема и штампа:

Като

Штампарија Топаловић, Ваљево

тираж:

1200 примерака

јун 2020.

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд 364 (497.11)
ГЛАС Центара: информативни билтен Асоцијације
центара за социјални рад Србије / главни и
одговорни уредник Љубица Журжиновић. – Год. 1,
бр. 1 (дец. 2003) Врњачка Бања (Ж. Ваљаревић 1):
Асоцијација центара за социјални рад Србије,
2003 (Шабач: Демо принт). - 30 cm

Полугодишње.
ISSN 1820-404X = Глас Центара
COBISS.SR-ID 118423564

уводне напомене

Поштоване колегинице и колеге,

Прва половина 2020. године поставила је пред нас велике изазове, на које је било потребно одговорити у најбољем интересу корисника и запослених, а са што мање последица пандемије. Највећи изазови услед пандемије корона вируса били су брига о психофизичком здрављу и организацији рада која омогућава бригу о корисницима. Највећи терет су поднеле колеге у установама за смештај, који су у најтежим тренуцима показали професионалност и несребичност. Колеге у центрима за социјални рад су уз бројна ограничења успели да заштите и пруже подршку свима којима је то било потребно. У периоду ванредног стања професионалци у социјалној заштити су показали посвећеност послу и да је у социјалној заштити на правом месту човек.

Због епидемиолошке ситуације изазване вирусом SARS-CoV-2 заразном болешћу а у циљу спречавања ширења епидемије, Управни одбор пу „Асоцијација ЦСР Србије“ дао је препоруку председнику Скупштине да се Скупштина Асоцијације ЦСР Србије за 2020. годину, а због епидемиолошке ситуације, организује електронски и да се о тачкама дневног реда гласа путем мејла. Дневни ред и материјал за седницу Скупштине члановима је достављен електронски, а чланови Скупштине су изгласали предложене тачке дневног реда.

У претходном периоду било је више тендециозних текстова о систему социјалне заштите и центрима за социјални рад са намером стављања социјалне заштите у негативан контекст. Изношене су непроверене чињенице без објективне анализе података. Асоцијација ЦСР Србије у сарадњи са Комором социјалне заштите, Удружењем стручних радника социјалне заштите Србије, Синдикатом и другим удружењима из социјалне заштите је реаговала на оваква писања са питањем да ли је могуће да неко има уверење да су запослени у систему социјалне заштите који раде стручан и одговоран посао, највећи кривци за све девијације у овом друштву.

Уређивачки одбор

Извештај

са седнице Управног и Надзорног одбора

Управни одбор пу „Асоцијација ЦСР Србије“ одржао је II редовну седницу дана 07. 02. 2020. године у Пријепољу. На овој седници Управног одбора утврђен је предлог Извештаја о раду Асоцијације ЦСР Србије за 2019. годину, предлог Финансијског извештаја Асоцијације за 2019. годину, затим је утврђен предлог чланарине за 2020. годину, предлог Програма рада и Финансијског плана за 2020. годину. Програмом рада и финансијским планом за 2020. годину је предвиђено одржавање стручних скупова, издавање билтена „Глас Центара“, модернизација веб странице, сарадња са важним актерима у области социјалне заштите, информисање колега о актуелностима од значаја за рад центара као и многе друге активности.

Управни одбор је утврдио и предлог Извештаја о раду Управног одбора Асоцијације за 2019. годину. Како је седиште пу „Асоцијација ЦСР Србије“ у Центру за социјални рад Врњачка Бања, постигнут је договор о закључивању Уговора о пословно техничкој сарадњи између Центра за социјални рад Врњачка Бања и Асоцијације.

На седници Управног одбора разматрана су и друга питања од значаја за рад и функционисање центара за социјални рад. Након конструктивне дискусије свих чланова Управног одбора и присутних колега постигнут је договор да се Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања упути замољница у вези плаћања јавнобележничке награде и накнаде за сачињавање јавнобележничког записа-заложене изјаве за корисника смештаја у дом, јер Јавни бележници истичу да им прописи не дозвољавају да ослободе центре за социјални рад јавнобележничке тарифе. Управни одбор је дискутовао о допису Синдикалне организације, Синдиката запослених у социјалној заштити РС Центра за социјални рад "Солидарност" у Крагујевцу од 22.01.2020.године у вези професионалне дискредитације и тортурама којима су изложени запослени у Центру за социјални рад "Солидарност" у Крагујевцу. Синдикална организација се обратила надлежном Министарству, Комори социјалне заштите, Асоцијацији и другим институцијама ради заштите личног и професионалног интегритета. Донет је

закључак да се упути допис Синдикалној организацији, Синдиката запослених у социјалној заштити РС Центра за социјални рад "Солидарност" у Крагујевцу у виду подршке за професионални интегритет запослених и несметано обављање радних задатака.

На седници је изнета информација о пракси појединих центара за социјални рад на териториј АП Војводина са радом у две смене. Поводом ове теме није било дискусије јер се сматра да су то појединачни случајеви и да још увек нема потврде о увођењу сменског рада. Говорило се о проблему попуњавања упражњених радних места у центрима за социјални рад и постигнут је договор да се Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања поново упути иницијатива у вези попуњавања упражњених радних места. Постигнут је договор да колеге из Центра за социјални рад Стара Пазова доставе сугестије на нацрт Правилника о одређивању средстава за личне потребе лица која користе смештај у установи социјалне заштите, односно у другој породици, који ће након усаглашавања бити достављен као предлог Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања.

Након седнице Управног одбора конституисан је нови сазив Надзорног одбора на коме је изабран председник НО и разматране редовне тачке дневног реда. Разматран је Предлог Финансијског извештаја Асоцијације ЦСР Србије за 2019. годину, поднет од стране Управног одбора, Извештај о стању имовине и обавеза са 31. 12. 2019. године и утврђиван Предлог извештаја о раду Надзорног одбора Асоцијације за 2019. годину.

Стручна служба Асоцијације

АСОЦИЈАЦИЈА ЦЕНТРА
ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД СРБИЈЕ
Врњачка Бања 36210
Ж. Ваљаревића 1, п.ф. 102
Тел/факс: 036/616-290
www.asocijacijacsr.org
e-mail: asocijacijacsr@ptt.rs
Текући рачун: 200-2419950101908-43

Мат. бр. 17508458
Шифра дел: 9499
ПИБ 103045438

МИНИСТАРСТВО ЗА
РАД, ЗАПОШЉАВАЊЕ, БОРАЧКА И
СОЦИЈАЛНА ПИТАЊА

- Државни секретар
Г-дин Ненад Нерић
- Помоћник Министра
Г-ђа Слађана Чабрић

Немањина 22-26, 11 000 Београд

Врњачка Бања
20.02.2020.године

ПРЕДМЕТ: Захтев за тумачењем и додатним упутством за примену Правилника о допуни правилника о организацији, нормативима и стандардима рада центара за социјални рад

Поштовани,

У Службеном гласнику РС 12/2020 објављена је допуна Правилника о организацији, нормативима и стандардима рада центара за социјални рад у делу који се тиче организовања приправности.

Бројне колеге и директори Центара за социјални рад исказали су нејасноће у тумачењу и тешкоће у примени одредби Правилника. Апострофирани су следећи проблеми:

- У члану 40 б, став 1 каже се: Одлуку о увођењу и обиму приправности и план приправности доноси директор центра, у оквиру обезбеђених финансијских средстава. Финансијска средства Центара су ограничена финансијским планом и одобрена су у износу довољном само за исплате зарада, а неким Центрима нису одобрена ни средства довољна за исплате зарада у овој години. Да ли ће се ова средства одобравати према захтевима за додатна средства која су Центри ставили у своје финансијске планове?
- У члану 40 в, став 1 одређено је да приправност радним даном може трајати највише 8 сати. Према Посебном колективном уговору за социјалну заштиту у Републици Србији, приправност радним даном траје до 16 сати, а суботом, недељом и празником до 24 сата. Самим тим одребе Правилника и Посебног колективног уговора су у супротности.

- У члану 40 в став 2 каже се да "сви запослени" у центру за социјални рад равномерно су обухваћени планом приправности
Да ли то дословно значи сви запослени, односно, да ли у план приправности треба да се уврсте и шеф рачуноводства, курир, административни радник, возач ...

Пореде ових, истакнута су и друга важна питања, а тичу се:

приправности радника које финансира локална самоуправа и начина финансирања тих запослених на приправности;
ангажовање возача у извршењу неодложне интервенције (полиција одбија да својим возилима превози корисника/е у интервенцији;
трајања радног времена центара за социјални рад, ефикасности рада и комуникације са другим институцијама ван радног времена тих институција као што су: Тужилаштво, судови, органи локалне самоуправе, РФПИО, РЗЗО, РЗЗЗ, Министарство и др.
трошкови одржавања установа,
Запослени у Центрима, посебно истичу проблем осигурања безбедности, јер велика већина Центара нема никакво обезбеђење и питање обезбеђења није регулисано.

Молимо Вас да центрима за социјални рад доставите тумачење и додатно појашњење о примени одредби Правилника о допуни Правилника о организацији, нормативима и стандардима рада центара за социјални рад узимајући у обзир одребе Закона о социјалној заштити и Посебног колективног уговору за социјалну заштиту у Републици Србији.

Молимо Вас за хитност имајући у виду да различито поступање центара за социјални рад доводи до неуједначеног приступа корисницима и доступности услугама, што може да изазове велике штете по систем социјалне заштите.

С поштовањем,

Председник УО
пу „Асоцијација ЦСР Србије“
Рада Дивац, с.р

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ЗА РАД,
ЗАПОШЉАВАЊЕ, БОРАЧКА
И СОЦИЈАЛНА ПИТАЊА

Сектор за бригу о породици и социјалну
заштиту

Број: 110-00-103/2020-09
Датум: 26.02.2020. године
Немањина 22-26
Београд

АСОЦИЈАЦИЈА ЦЕНТАРА ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД СРБИЈЕ

ВРЊАЧКА БАЊА
Жике Вљаревића 1

Предмет: Објашњење одредаба Правилника којима се уређује
приправност у ЦСР

Поводом захтева Асоцијације центара за социјални рад за тумачењем и додатним упуством за примену Правилника о допуни Правилника о организацији, нормативима и стандардима рада центара за социјални рад ("Службени гласник РС", број 12/20), дајемо следеће стручно објашњење:

- ❖ Питање везано за обезбеђивање финансијских средстава за додатак за приправност, с обзиром да су средства центара ограничена финансијским планом и да нису довољна ни за исплату зарада у овој години, а члан 40б Правилника прописује да одлуку о увођењу и о обиму приправности и план приправности доноси директор центра за социјални рад, у оквиру обезбеђених финансијских средстава.
 - Имајући у виду ограничена финансијска средства у буџету Републике за наведене намене директор је дужан да у складу са законом, при доношењу одлуке о увођењу и о обиму приправности и плану приправности у целости примени једно од основних начела социјалне заштите – начело ефикасности социјалне заштите којим је прописано да се социјална заштита остварује на начин који обезбеђује постизање најбољих могућих резултата у односу на расположива финансијска средства.
 - Финансијска средства за наведене намене неће се одобравати према захтевима за додатна средства.
- ❖ Питање везано за неусаглашеност одредаба члана 40в Правилника којим је прописано да приправност у центру за социјални рад, односно у одељењу центра за социјални рад основаном за територију одређене општине са преко 30.000 становника, радним даном може трајати највише осам сати, а суботом, недељом и празником 24 сата, независно од броја запослених који су приправни, са Посебним колективним уговором за социјалну заштиту у Републици Србији којим је прописано да приправност радним даном траје до 16 сати.

- У складу са чланом 2. Посебног колективног уговора за социјалну заштиту у Републици Србији уговор се непосредно примењује у установама социјалне заштите чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и локална самоуправа, а члан 40в Правилника уређује приправност у центру за социјални рад.
- Закон о социјалној заштити не прописује трајање приправности, већ у члану 148. став 2. прописује да одлуку о увођењу и обиму приправности доноси директор центра за социјални рад.
- ❖ Поставља се питање да ли у план приправности треба уврстити шефа рачуноводства, курира, административног радника, возача....., с обзиром да је чланом 40в став 2. Правилника прописано да се приправност планира тако да су сви запослени у центру за социјални рад равномерно обухваћени за обављање приправности.
 - Чланом 40. став 1. Правилника о организацији, нормативима и стандардима рада центара за социјални рад ("Службени гласник РС", бр. 59/08, 37/10, 39/11 – др. пропис, 1/12 - др. пропис, 51/19 и 12/20), прописано је да се организацијом рада центра и распоредом радног времена мора обезбедити да грађани имају 24 часа несметан приступ услугама неодложних интервенција из члана 51. овог правилника, као и у другим случајевима када је неопходно предузимање хитних мера у јавном интересу.

Ставом 2. наведеног правилника прописано је да се несметан приступ услугама 24 часа обезбеђује прерасподелом радног времена, организовањем дежурства појединих служби или **појединих запослених**, ван редовног радног времена, у просторијама центра или у просторијама друге јавне службе, органа државне управе или органа јединице локалне самоуправе или увођењем приправности (дежурство запосленог у свом стану, доступност путем телефона и сл.), **који, сагласно свом делокругу, имају обавезу поступања у случају из става 1. овог члана.**
 - Сходно наведеним одредбама у план приправности могу да се уврсте запослени **који, сагласно свом делокругу, имају обавезу поступања у случају из става 1. члана 40. Правилника.**
- ❖ Питање везано за приправност радника које финансира локална самоуправа и начин финансирања тих запослених на приправности.
 - Запослене који су приправни, а радно су ангажовани на пружању услуга социјалне заштите из надлежности јединице локалне самоуправе финансирају се из буџета јединице локалне самоуправе.
- ❖ Питање везано за ангажовање возача у извршењу неодложне интервенције (полиција одбија да својим возилима превози корисника/е у интервенцији).
 - У сваком конкретном случају треба утврдити да ли постоји законски основ да у извршењу неодложне интервенције трошкови превоза корисника падају на терет центар за социјални рад или на терет другог органа, организације или установе. На пр. Закон о заштити лица са менталним сметњама („Службени гласник РС”, број 45/13), прописује везано за сношење трошкова одвођења лице са менталним сметњама у најближи дом здравља или завод за хитну медицинску помоћ у поступку који је покренуо центар за социјални рад обавештавањем министарства надлежног за унутрашње послове и хитне медицинске помоћи да **трошкови одвођења** наведених лица падају на терет министарства надлежног за унутрашње послове, односно хитне медицинске помоћи који те послове обављају у оквиру своје надлежности, у складу са законом. У складу са наведеним законом центар за социјални рад, у наведеним случајевима, има обавезу обавештавања министарства надлежног за унутрашње послове и хитне медицинске помоћи, а не и обавезу одвођења лице са менталним

- сметњама у најближи дом здравља или завод за хитну медицинску помоћ.
- ❖ Питање везано за трајање радног времена центра за социјални рад, ефикасности рада и комуникације са другим институцијама ван радног времена тих институција као што су: тужилаштво, судови, органи локалне самоуправе, РФПИО, РЗЗО, РЗЗЗ, Министарство и друго.
 - Трајање радног времена утврђено је законом.
 - **Чланом 82. Закона о запосленима у јавним службама** ("Службени гласник РС", бр. 113/2017, 95/2018 и 86/2019), је прописано да распоред, почетак и завршетак радног времена јавне службе утврђује послодавац, у складу са потребама грађана, процеса и организације рада и несметаног пружања услуга корисницима, осим ако законом којим се уређује рад јавне службе није другачије одређено.

Ако распоред радног времена није утврђен на наведени начин, распоред може да утврди оснивач јавне службе.
 - Ако је у јавној служби, односно у центру за социјални рад неопходно обезбедити непрекидност рада, распоредом радног времена запослених може се увести рад у сменама, у складу са општим прописима о раду, водећи рачуна о ефикасности, економичности и рационалности те организације радног времена, интересу корисника, као и подједнакој оптерећености запослених.
 - Напомињемо да и у другим јавним службама у области здравља, образовања, културе и др. уведен је рад у сменама, у складу са општим прописима о раду.
- ❖ Питање везано за трошкове одржавања установа, јер се увођењем друге смене неминовно увећавају трошкови: струја, грејање, чишћење....
 - Распоред, почетак и завршетак радног времена јавне службе утврђује послодавац, у складу са потребама грађана, процеса и организације рада и несметаног пружања услуга корисницима, водећи рачуна о ефикасности, економичности и рационалности те организације радног времена, у складу са законом.
- ❖ Питање везано за проблем осигурања безбедности у поподневним и вечерњим часовима, јер велика већина центара нема никакво обезбеђење и питање обезбеђења није регулисано.
 - Општим актом у складу са законом и Посебним колективним уговором за социјалну заштиту у Републици Србији, уређују се права, обавезе и одговорности послодавца и запослених у вези са безбедношћу и здрављу на раду.
 - Послодавац је дужан да обезбеди запосленом рад на радном месту и у радној околини у којима су спроведене мере безбедности и здравља на раду у складу са прописима о безбедности и здравља на раду, као и да за примену мера безбедности и здравља на раду обезбеди потребна финансијска средства.
 - Послодавац је дужан да донесе акт о процени ризика за сва радна места у радној околини, као и да утврди начин и мере за њихово отклањање.
 - Акт о процени ризика мора бити заснован на детаљном сагледавању свих технолошких и радних процеса и свих послова које обавља запослени и других услова рада на радном месту, средстава и опреме за личну заштиту запослених, препознавању и утврђивању свих опасности и штетности.

С поштовањем,

 в.д. ПОМОЋНИК МИНИСТРА
 Слађана Чабрић

НЕВИДЉИВИ хероји

из социјалне заштите

Ових дана се са правом аплаудира запосленима у здравству. Они су хероји не само овог, већ сваког доба. Поред видљивих постоје и они други, невидљиви хероји, увек присутни, а ретко када примећени. Они чији се рад довољно не види, који су предмет медијског интересовања углавном када се деси нека грешка, а који такође свакодневно спасавају животе. Не на исти начин као здравствени радници. Они спасавају животе од заборава, сиромаштва, насиља, дискриминације, социјалне искључености. Ти невидљиви и непознати хероји су запослени у социјалној заштити, једној од најлепших и истовремено најтежих делатности за рад.

Ти хероји нису навикли на медијске промоције, аплаузе и тапшања по рамену. Иако се о њима мало зна, много не пише и не говори, утисак је да је у овим временима њихов рад обојен примарно негативним конотацијама. Услуге социјалне заштите, било да се

пружају у домовима или у локалним заједницама никада не престају. Ти хероји свакодневно брину о најугроженијим друштвеним групама и у уобичајеним, али и временима ратова, поплава, вируса... И увек представљају једну од најугроженијих професионалних група, иако се о томе мало зна.

Јесте COVID 19 ушао у поједине домове. Чињеница је да су се неке ствари могле спречити, да је било и грешака, али је и чињеница да се неке ствари не могу спречити, какве год мере предузели и испоштовали. Вирус је ушао и у не – Covid болнице, породилишта, домове здравља, предузећа, свуда где су људи који раде са људима. Ипак, медијска пажња, по питању заражавања, последњих дана, махом је усмерена на институције социјалне заштите. Са правом... Јер се у њима пружају услуге најугроженијима, најрањивијима, многим којима је потребна дуготрајна здравствена и људска нега, она коју здравствени систем дугорочно не обезбеђује. Па, ипак просечан становник Србије, може стећи утисак, да би ова „ружна прича“ била завршена или бар при крају, да вирус није ушао у Геронтолошки центар у Нишу, поједине приватне домове за старе и домове са особе са интелектуалним и менталним тешкоћама. Да није било неодговорних у социјалној заштити, све би било прилично повољније...

Истина је, ипак, значајно другачија. Захваљујући мерама које је држава са струком предузела, активностима надлежног министарства, али, пре свега, раду невидљивих хероја, спадамо у земље са најмање заражених у институцијама социјалне заштите. За разлику од многих развијених држава, које не знају број

заражених у социјалној заштити, па чак и у страдале од COVIDA 19 још увек не убрајају преминуле у домовима, ми наше знамо и не кријемо их. У Србији постоји 303 приватна и државна дома са 23.129 корисника. Само је у 29 установа (9,6%) регистрован вирус. Заражено је 569 корисника или 2,5%. У овој борби, неопходно је истаћи допринос, правовремено и системско реаговање ресорног Министарства, које је издало већи број налога и инструкција упућених свим пружаоцима услуга. Многи не знају, да су мере заштите у домовима, уведене 10 дана пре него што су примењене у здравственим установама. Министарство је дистрибуирало помоћ у виду опреме и дезинфекционих средстава приватним и државним домовима без разлике и било доступно 24 часа колегама, који су се суочавали са до сада непознатим проблемима. Све ово несумњиво доказује да су мере државе и надлежног министарства, које су спроводили запослени у социјалној заштити дали резултате.

Јавност углавном не зна да су многи од невидљивих хероја, остали да живе по четрнаест, некад и више дана са корисницима у домовима. Изоловани од својих породица, деце, најближих. На то их нико није натерао. Није било наредби, уредби, захтева, то су биле њихове професионалне, а, изнад свега људске одлуке. А, домови нису болнице, нити инфраструктурно, нити кадровски, иако у њима углавном живе болесни.

Након што ова пошаст прође, поред здравственог треба приступити и развоју система социјалне заштите. Често заборављамо да смо сви потенцијални корисници овог система. Ако ни због чега другог, а има пуно разлога, онда због тога што ћемо једног дана, Богу хвала, остарити. Поред здравственог, тада је систем социјалне заштите најпотребнији, што доказује и актуелна ситуација.

Број од 149 запослених, заражених у социјалној заштити, од којих је један колега преминуо, некако остаје непримећен. А, то је након здравства, највећи број заражених у неком систему. И то о нечему говори...

Драги наши, невидљиви хероји, хвала вам за све што радите за ову земљу и народ. И будите то што јесте... професионалци и људи пре свега...видљиви или невидљиви...

Мрежа професионалних удружења и синдикала у социјалној заштити

Комора социјалне заштите, Удружење стручних радника социјалне заштите Србије, Асоцијација центара за социјални рад, Удружење послодавца установа социјалне заштите Републике Србије, Удружење приватних установа социјалне заштите, домова за смештај ограслих и старијих, Синдикал запослених у социјалној заштити у Републици Србији, Синдикал запослених у здравству и социјалној заштити

реакција на текст

„За масакр у Лесковцу одговоран је и Центар за социјални рад“

Као представници професионалних удружења у социјалној заштити, дужност нам је да укажемо на приступ извештавања у вези са текстом „За масакр у Лесковцу одговоран је и Центар за социјални рад“, ауторке Милице Чуле, објављеним на порталу „Нова С“ дана 13. 05. 2020. године.

У наведеном тексту, тенденциозног назива, изнете су непроверене чињенице, кроз преношење мишљења клиничког психолога запосленог у другој установи, за којег се не наводи на који начин процењује рад друге установе, кроз личну призму, рад са породицом и сл.

Утврђивање одговорности центара за социјални рад, за које је често поред странака у поступку, заинтересована и општа јавност, утврђује Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, али и други регулаторни механизми као што је Омбудсман, Повереник за заштиту равноправности.

Природа посла у центрима за социјални рад је веома захтевна и комплексна, и свако паушално изношење чињеница може да доведе јавност у заблуду. Често смо сведоци новинских текстова и прилога у којима се социјална заштита ставља у негативан контекст. Стиче се утисак да је то систем који производи само негативне последице а да су запослени у том систему „нерадници“, „непрофесионалци“, „корумпирани“, „недовољно едуковани“, „људи који отимају децу од родитеља“. Да ли је баш то све тако?

Систем социјалне заштите, као и сваки систем, чак и у много развијенијим земљама, има своје недостатке али и своје добре стране, успехе и постигнућа, о којима се нигде не извештава. Стварајући негативну слику о целокупном систему социјалне заштите, уз изостанак објективног извештавања, у јавности се ствара клима потпуног неповерења у институције. Изношењем непроверених информација често се на терет систему социјалне заштите ставља одговорност и других система (здравства, правосуђа, полиције), па смо тако све чешће сведоци да се једног те истог дана појављују вести у којима се центар за социјални рад оптужује због тога што није изместио децу из неке породице, а испод је вест у којој се други центар за социјални рад оптужује што је изместио децу из биолошке породице.

У наведеном тексту се спомиње брига о „менталном здрављу“, која ће бити све актуелнија, али она не подразумева ангажовање једног система, већ мулти-секторски приступ, где је свакоме делегирана одговорност и овлашћења. Једино на такав начин могуће је пронаћи прави одговор на овако комплексне појаве и пружити подршку појединцима и породицама којима је то потребно, а јавности одмерену и балансирану информацију.

Без намере да аболирамо грешке које се дешавају, апелујемо на Вас, као представнике медија, да о темама из области социјалне заштите извештавате објективно и непристрасно, а да извештавање буде поткрепљено чињеницама јер је реч о најосетљивијим питањима једног друштва.

Комора социјалне заштите

Удружење стручних радника

Асоцијација центара за социјални рад

Удружење послодаваца установа социјалне заштите Републике Србије

Синдикат запослених у социјалној заштити Републике Србије

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ЗА РАД,
ЗАПОШЉАВАЊЕ, БОРАЧКА И
СОЦИЈАЛНА ПИТАЊА
МИНИСТАР

Београд, 11. мај 2020. године

Поштоване колегице и колеге,

У тренуцима када епидемија вируса постепено јењава, имам потребу да вам се обратим, у своје лично и у име запослених у Министарству за рад, социјална и борачка питања.

Пре свега, желим да вам се захвалим на свему што сте учинили да заштите здравље и животе наших корисника. Посебне похвале желим да упутим запосленима у установама домског смештаја, од којих су многи самоиницијативно одлучили да остану у својим институцијама, вишедневно изоловани од властитих породица. Тиме су и у овим тешким временима још једном показали своје професионалне и, то нарочито истичем, људске врлине. Захваљујући стручности, самопрегаштву, посвећености и одрицању свих њих, спадамо у државе са најмањом стопом заражености у установама тог типа. У овим тренуцима не постоје резултати за понос, али свакако немамо чега ни да се стидимо.

Не могу а да не поменем и све друге колеге у области социјалне заштите, који су радили од својих кућа, дежурали, били приправни, спроводили кризне интервенције, пружали услуге помоћи у кући и друге услуге у заједници. Сви они су, у условима ограничених људских и инфраструктурних ресурса, омогућили да систем функционише и да буду заштићени они којима је помоћ најпотребнија. Још једном се доказало да највећу вредност сваког система чине људи. Привилегија је бити на челу таквог система, имати такве сараднике и са њима надвладавати све изазове и тешкоће које живот и рад намећу.

Министарство је покушало да кроз набавку заштитне и друге опреме, инструкције, доступност, учини све да олакша и Ваш рад учини безбеднијим у овим околностима. Ипак, понављам – највеће заслуге за постигнуте резултате припадају Вама.

Свестан сам проблема са којима се систем социјалне заштите суочава и учинићу све што је у мојој моћи, да се у најскорије време побољшају кадровски, финансијски и инфраструктурни ресурси.

Част ми је што у овом тренутку руководим министарством и имам прилику да сарађујем са вама. За мене сте једни од хероја овога доба.

Зоран Ђорђевић

ванредно стање и заштита од COVID 19

Градски центар ослонац најугроженијим Београђанима

Размењујући актуелне информације са Секретаријатом за социјалну заштиту и кризним штабовима на нивоу општина запослени у Градском центру су свакодневно бринули и благовремено реаговали пружајући помоћ угроженим грађанима Београда.

Градски центар за социјални рад у Београду је у циљу заштите запослених и корисника у току трајања ванредног стања, уведеног због епидемије корона вируса, поступао и примењивао све мере и услуге из своје надлежности у складу са законом и одлукама Владе Републике Србије о мерама за време ванредног стања.

У циљу потпуније и ефикасније доступности грађанима Градски центар отворио је нове e-mail адресе за помоћ грађанима. Поред кол центра, фиксних и мобилних телефона, званичних e-mail адреса, сва општинска Одељења Градског центра за социјални рад у Београду имала су своју нову e-mail адресу на коју су грађани могли упућивати све захтеве који се тичу помоћи у току трајања ванредног стања.

Такође, Градски центар за социјални рад у Београду обезбедио је и психо - социјалну подршку грађанима који су у околностима ванредног стања путем телефона могли да разговарају са терапеутима Саветовалишта за брак и породицу.

У току трајања ванредног стања према подацима Одељења ГЦСР укупно је примљено 1.413 захтева за једнократну помоћ, 70 захтева за интервентну помоћ, 21 захтев за сталну новчану помоћ, 31 захтев за повремену новчану помоћ, 242 захтева за бесплатан оброк, 362 захтева за НСП, 80 захтева за помоћ и негу другог лица, 4 за помоћ у кући, 3 за стипендију, 17 за домски смештај, 6 за смештај у прихватилиште за одрасле, 4 захтева за смештај у прихватилиште за децу и 2 захтева за смештај у сигурну кућу.

Секретаријат за социјалну заштиту обезбедио је Градском центру за социјални рад у Београду: 12.000 једнократних заштитних маски, 2.000 платнених заштитних маски, 7.700 пари рукавица, 138 визира, 15 литара течности натријум-хипохлорит и 3 литра завон-тинктура (дезинфекционих средстава) 18 дезо баријера, 17 топломера.

У току ванредног стања Завод за биоциде и медицинску екологију дезинфиковао је целокупан пословни простор (седиште Градског центра и 17 Одељења) сваки дан.

Актуелно Завод за биоциде и медицинску екологију дезинфикује целокупан пословни простор (седиште Градског центра и 17 Одељења) два пута недељно.

Градски центар за социјални рад у Београду

истраживање насиље у породици у породицама са децом – етиологија и заштита

Истраживање Насиље у породици у породицама са децом – етиологија и заштита спроведено је са намером да се укаже на специфичност и одлике појаве насиља у породици. Истраживањем се настојало прикупити што више података о социодемографским карактеристикама породица и њихових чланова, као и о структури и етиологији насиља које се јавља услед дезинтеграције породице и њене немогућности да одговори на захтеве које доноси родитељство или живот у заједници са партнером. Истраживање је спроведено у периоду јун – октобар 2019. на узорцима одељења Барајево, Чукарица, Нови Београд и Савски венац. Узорком је обухваћено 100 породица и примењене су стандардне методе и истраживачке технике за прикупљање података.

Општи закључак истраживања је да се најчешће пријављује физичко насиље и да моменту пријаве насиља претходе слични насилни чинови који су се одигравали унутар породице. Последице насиља су бројне и додатно руше породичну атмосферу, али се насиље пријављује тек у поодмаклој фази нарушених породичних односа.

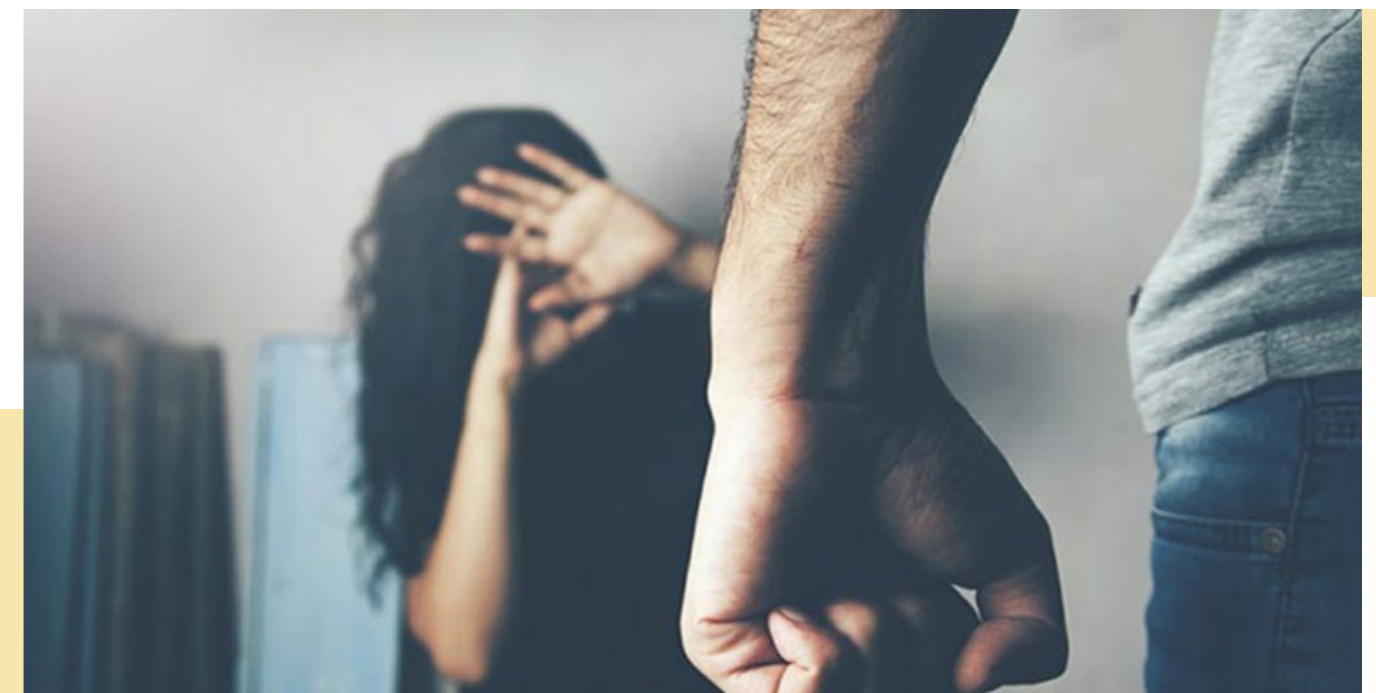
Особе које су претрпеле насиље су чешће жене, старости од 30 до 50 година, затим деца школског узраста, док су деца нижег узраста више занемаривана и према њима је немарно поступано. Међу насилним особама је више мушкараца просечне старости од 41 до 50 година, претежно занатског или основношколског образовања, док је образовање особа које су претрпеле насиље најчешће у рангу занатског или средњошколског.

Највише пријава за насиље стигло је од стране полиције. Затим је пријаву насиља извршила сама особа која је претрпела насиље, а онда други члан породице. Међу породицама у којима је присутно насиље најбројније су породице са једним дететом, а најзаступљенији су проблеми у комуникацији, незапосленост, алкохолизам члана породице, коришћење психоактивних супстанци. Изјаве о трајању и учесталости насиља су често контрадикторне, али према резултатима временска граница када почиње интензивније да се реагује на насиље је три и више година.

Насиље у породици је проблем са којим се и даље суочавамо, зато је неопходан интегрисани одговор институција које се баве овом појавом. Родно засновано насиље над женама и деца која су често сведоци или и сама трпе насиље, разлог су да се и даље настави са интензивном системском подршком, насупрот табуизацији, заташкавању, негирању и нормализацији ове појаве која има дубоко деструктивни карактер.

Весна Миловановић, социолог

Одељење за послове планирања и развоја
Градски центар за социјални рад у Београду

прекогранична сарадња

реализација првог пројекта прекограничне сарадње СРБ-ЦГ

Центар за социјални рад Нови Пазар заједно са Домом старих Бијело Поље спроводи први пројекат прекограничне сарадње СРБ-ЦГ „Квалификована женска радна снага за бољу будућност“. Потписници споразума о партнерству су Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Р Србије, Центар за социјални рад Нови Пазар, Министарство рада и социјалног старања Црне Горе и Дом старих Бијело Поље.

Споразум „Skilled women’s workforce for better future“ број ЦФЦУ СРБ 48-00-00047/2016-28 потписан је од стране министра Зорана Ђорђевић, директора Центра за социјални рад Нови Пазар Аднана Диздаревић, министра у Влади Црне Горе Горана Кушевије и директора Дома старих Дејана Павићевић.

За спровођење наведеног пројекта потписан је Уговор са Министарством финансија Владе Републике Србије, а финансира се од стране Европске уније у оквиру програма прекограничне сарадње Србија - Црна Гора 2014- 2020. Период реализације пројекта је 12 месеци, а Уговор је потписан 07.06.2019. године.

Овај пројекат доприноси повећању могућности запошљавања жена, као и њиховог приступа тржишту рада. Усредсређен је на обучавање 80 незапослених жена (40 из Новог Пазара и 40 из Бијелог Поља) како би изградиле не само вештине за активно тражење посла већ и способности за успостављање односа са послодавцем и организациону културу, што ће повећати њихову конкурентску способност на тржишту рада и њихов приступ локалним пословима.

Након завршетка обуке, 40 најактивнијих жена (20 из Новог Пазара и 20 из Бијелог Поља) је одабрано за учешће у програму едукације за геронтодомаћице и похађале су тромесечну радну праксу организовану од стране послодаваца Центар за социјални рад Нови Пазар и ЈУ Дом старих “Бијело Поље”.

Када су у питању крајњи корисници Центар за социјални рад Нови Пазар и ЈУ Дом старих “Бијело Поље”, они ће имати користи од пројекта у виду побољшања капацитета њиховог особља за обучавање и пружање менторске подршке новим геронтодомаћицама. Послодавци су развили програм обуке, смернице и програм радне праксе за 40 нових геронтодомаћица (20 из Новог Пазара и 20 из Бијелог Поља).

Крајњи корисници, поред наведених послодаваца су и мапирана геронтодомаћинства у којима геронтодомаћице обављају тромесечну радну праксу која је једна од кључних активности пројекта. Радна пракса у Центру за социјални рад је почела са спровођењем 02.03.2020. године и завршена је 31. 05. 2020. године. Практика пружа практично искуство у овој области уз подршку ментора и повратне информације.

Геронтодомаћинства у којима се обавља поменута радна пракса сачињавају старе особе које се налазе у стању социјалне потребе. Како се старост углавном доживљава стресно, како у друштву тако и појединачно, због пораста броја старијих јавља се потреба за повећањем услуга социјалне и здравствене заштите.

Савремено друштво и човек све мање пристају на старост, јер живот мере више духовним него физичким способностима, за шта је у великој мери заслужан утицај науке у свим сферама људског занимања. Знак старости је када се изгуби воља за шалу, снага за смех, а превлада осјећај усамљености који је један од најтежих проблема старости. Последице старења су успоравање и опадање виталних функција, а како старост није болест него представља треће доба живота, потребно је побољшати квалитет живота старих лица (корисници услуга), тј. спречити њихову институционализацију и омогућити им да се што дуже одрже активним и независним.

Обучене геронтодомаћице раде на стварању што оптималнијих услова за здрав живот корисника

услуга и равој индивидуалности сваког појединца у природном окружењу, примењујући сва расположива средства, знања и могућности.

Оно на шта се посебно обраћа пажња и што крајњим корисницима веома значи је њихово психичко задовољење – испуњавање потребе за смехом, срећом, оптимизмом и избегавање усамљености и депресивности. Помоћ при укључивању у друштвена и породична дешавања представља значајан сегмент социјализације крајњих корисника.

Још један врло битан сегмент представља одржавање хигијене корисника и простора. Ово је један од главних видова превентивне заштите старих за спречавање настанка болести. Хигијена корисника мора бити свакодневна и свеобухватна без обзира на могућности и психофизичко стање корисника. Свакодневно умивање, чешљање, пресвлачење је обавеза са којом се смањује могућност обољења.

Основна брига о старима је и брига о њиховом здрављу, тј. очувању задовољавајућег здравственог стања што дуже у оптималнијем облику. У том смислу, обучене геронтодомаћице врше набавку лекова, одлазак код изабраног лекара за потребне рецепте, вођење корисника код лекара као и у кућним условима мерење притиска, шећера у крви, пулса, температуре уз апарате који су обезбеђени овим пројектом.

Овај начин бриге о старима могао би променити свест и однос младих и здравих према старима, који мора бити бољи и хуманији, са више љубави и стрпљења, пожртвованости и настојања да се стара

особа прихвати са свим својим манама и недостацима. Познато је да услед старости, болести и немоћи долази до деформације личности и да се она не може исправити него само прихватити.

Пораст популације старих повећава потребу за разним облицима заштите. Породично окружење пружа најповољније услове за нормалну старост уз адекватну помоћ и негу по потреби. Овим пројектом постигао се циљ да крајњи корисници услуга буду подмирени у основним животним потребама и пружању помоћи.

Обзиром да је у току реализације овог пројекта наступило ванредно стање 15.03.2020. године, геронтодомаћице у Новом Пазару су уз коришћење комплетне заштитне опреме и даље наставиле да обилазе крајње кориснике и да им достављају храну, лекове и остале потрошштине јер је тим људима због година старости уведена забрана изласка па је било неопходно да неко опслужује сва домаћинства која немају сроднике у близини и да им достављају неопходне намирнице и лекове. Овим пројектом је учињена велика помоћ у тим најтежим тренуцима наших старих где им је здравље и живот могао бити угрожен да није било геронтодомаћица које су их опслуживале.

Крајњи циљ овог пројекта је и упошљавање 6 геронтодомаћица (3 у Новом Пазару и 3 у Бијелом Пољу) чиме би се повећао капацитет особља.

Емина Коничанин, дипл. правник
координатор пројекта

Центар за социјални рад Нови Пазар

пројекат

породични смештај за одрасла и старија лица и лица са менталним сметњама и инвалидитетом

О пројекту

Пројекат „Живимо под истим кровом“ намењен промоцији и афирмацији услуге породичног смештаја за одрасла и старија лица, лица са менталним сметњама и инвалидитетом, реализован је у периоду од 01. 07. 2019. до 31. 12. 2019. године.

Пројекат је подржан и финансиран од стране Покрајинског секретаријата за социјалну политику, демографију и равноправност полова. Носилац пројекта је Центар за социјални рад општине Стара Пазова. У реализацији пројектних активности осим стручњака Центра за социјални рад, учешће су узели сарадници из дома здравља, образовних установа и установе социјалне заштите – дома за стара лица.

Циљ овог пројекта је стварање услова за унапређење услуге породичног смештаја у општини Стара Пазова и развој прихватишта за ургентни смештај корисника на територији Срема.

Очекивани резултати пројекта су:

- да су грађани и јавност у локалној средини стекли информације о услугама породичног смештаја и могућностима за пружање и коришћење услуга;
- да су пружаоци услуга породичног смештаја проширили знања и унапредили вештине потребне за пружање услуга породичног смештаја одраслим и старијим лицима са менталним сметњама и инвалидитетом;
- да су корисници услуга породичног смештаја проширили знања о темама из области социјалне и здравствене заштите;
- да су стручни радници из система социјалне заштите унапредили стручне компетенције у раду са корисницима и пружаоцима услуга породичног смештаја и стекли информације о могућностима за унапређење услуга породичног смештаја за одрасла и старија лица са менталним сметњама и инвалидитетом у локалној заједници;

- да су утврђене потребе корисника и пружалаца услуга породичног смештаја и
- да је израђена анализа о потребама за развојем прихватишта на територији Срема која ће послужити као основ за планирање и развој ових услуга у општини Стара Пазова.

О активностима

Пројекат „Живимо под истим кровом“ представљен је на трибини која је одржана 29. августа 2019. године у Клубу за одрасла и старија лица у Старој Пазови.

Учесници трибине су упознати са услугом породичног смештаја за одрасла и старија лица, лица са менталним сметњама и инвалидитетом у општини Стара Пазова и статистичким подацима о смештају одраслих и старијих корисника са подручја општине Стара Пазова у вишегодишњем раздобљу.

Присутни су добили информације о томе ко може да буде пружалац услуге, шта сама услуга подразумева и коме је намењена, које су потешкоће у реализацији услуге, а које добробити доноси овакав облик смештаја, а дати су и неки предлози за унапређење услуга породичног смештаја за одрасла и старија лица.

Учесници трибине су упознати и са доступним правима и ресурсима социјалне заштите у локалној заједници, актуелним нормативним оквирима услуге породичног смештаја у складу са Законом о социјалној заштити и Породичним законом, правима и обавезама пружалаца и корисника услуге, процедурама

које спроводи Центар за социјални рад, као и о правима и услугама социјалне заштите које су доступне корисницима и пружаоцима услуга породичног смештаја у општини Стара Пазова.

Део трибине био је посвећен представљању планираних активности у оквиру пројекта „Живимо под истим кровом“ у наредном периоду.

Трибини су присуствовали корисници и пружаоци услуга породичног смештаја у општини Стара Пазова, стручни радници центара за социјални рад из Инђије, Руме и Старе Пазове, представници Општинске управе, Националне службе за запошљавање, образовних институција, Црвеног крста, чланови Друштва за афирмацију инвалида „Феникс“, као и представници Центра „Живети усправно“ и „Удружења очева“ из Новог Сада. Присутни су изразили велико задовољство због напора које Центар улаже на афирмацији и популаризацији услуге породичног смештаја за одрасла и старија лица и лица са менталним сметњама и инвалидитетом у локалној заједници.

У складу са планираним активностима из пројекта током августа, септембра и октобра месеца, реализовано је 12 радионица и то 6 са групом корисника услуга породичног смештаја и 6 са актуелним и потенцијалним пружаоцима услуга породичног смештаја.

Социоедукативне радионице под називом „Чврст темељ-добар кров“ одржане су 22. 08. 2019. године. Тема радионица је била информисање и детаљно упознавање са услугом породичног смештаја за одрасла и старија лица, лица са менталним сметњама и инвалидитетом и правима и обавезама пружаоца и корисника услуга породичног смештаја.

Након едукативног блока, кроз богату размену информација и искустава, учесници радионица препознали су и јасно дефинисали права и обавезе пружаоца и корисника услуга породичног смештаја, добробити од породичног смештаја, али и потешкоће са којима се сусрећу у реализацији ове услуге.

Очекивања учесника од предстојећих радионица, била су да се друже са особама са истим или сличним интересовањима, да стекну нове и корисне информације и прошире своја знања и вештине, да разумеју разлике, као и да својим ангажовањем кроз учешће у пројекту допринесу оснивању дневног боравка за ову категорију корисника.

У евалуацији радионице чланови група су изнели своја запажања и коментаре: да су им сазнања која су стекли корисна и поучна, да им је било лепо, да са радношћу очекују следећи сусрет, да им прија овакав начин рада и сл. чиме су очекивања групе и предвиђени циљ остварени у потпуности.

Социоедукативне радионице на тему значаја препознавања потреба и начина њиховог задовољења под називом „Бринући о себи и другима, постајемо бољи људи“, одржане су 05. 09. 2019. године.

Учесници радионица, како корисници тако и пружаоци услуга породичног смештаја, стекли су увид о потребама које сваки појединац има, о осећањима када потребе јесу или нису задовољене, усвојили су нова знања и вештине о начинима задовољења сопствених потреба не угрожавајући потребе других у окружењу. Посебну вредност за стручне раднике представља сазнање да пружаоци услуга препознају потребе својих корисника и да на њих одговарају поштујући индивидуалност и осећања сваког појединца.

Учесници радионица сагласни су у мишљењу да ће се сваки појединац развијати у физички и психички здраву особу онда када су му задовољене потребе, пре свега основне базичне, али и потребе за сигурношћу, припадношћу и поштовањем, као и да стимулативна средина и разумевање потреба подстичу да и особе са менталним сметњама и инвалидитетом буду функционалније у оквиру породице, да самостално и уз адекватну подршку, брину о својим потребама и задовољавају их на њима прихватљив начин.

Социоедукативне радионице на тему „Значај комуникације - лепа реч и гвоздена врата отвара“, које су одржане 12.09.2019. године имале су за циљ пружање информација о значају међусобне комуникације и сарадње између корисника и пружалаца услуга.

Циљ ове радионице је био да пружаоци услуга и корисници успоставе хуману комуникацију која доприноси стварању услова за функционалан живот у

другој породици, уз присуство обостраног задовољства. Акцент је стављен на успешно успостављање прве - почетне комуникације приликом уласка корисника у породицу и на осећања корисника и пружаоца услуга када се први пут сретну, посебно у ситуацијама ургентних смештаја.

Очекивања пружаоца услуга била су да унапреде своја знања и вештине како би били успешнији у успостављању комуникације нарочито „са тешко сарадљивим корисницима“, као и са корисницима са различитим животним искуствима пре збрињавања. Очекивања корисника услуге била су да им у новој породици буде пријатно, да их неко чује и да разуме како се осећају и шта желе.

Афирмативни коментари: било нам је пријатно, све похвале, научили смо како можемо да водимо леп разговор и колико је разговор важан, лепо нам је када овде причамо о ситуацијама и стварима које нам значе, дружење је пријатно, били су поткрепљени осмехом, захвалношћу и срдачним поздравима у очекивању наредног сусрета.

Успостављање добре, отворене, двосмерне комуникације између пружаоца и корисника услуге, препознато је као веома значајно за суживот и квалитетно функционисање у истој породици.

Наредне социоједукативне радионице на којима је обрађена тема „Слободно време – окрени се себи“, одржане су 19. 09. 2019. године.

Учесници радионица су упознати са појмом, улогом и значајем слободног времена у свакодневном функционисању корисника и пружалаца услуге породичног смештаја и у животу свих нас, о томе које су предности добро осмишљеног слободног времена, а који ризици су присутни уколико се ово време проводи „стихијски“, као и на који начин се може превентивно деловати и смањити социјална изолација.

Услови живота, негативна искуства, страх, неповерење у људе, неповољна материјална или стамбена ситуација и др. могући су фактори отуђености, самоће и изолованости. Како би се смањило ризик од нежељених последица, од стране чланова група, препозната је потреба да се више посвете себи, задовољењу својих жеља и бављењу оним стварима у којима уживају и које им доносе задовољство, као и да је од велике важности да се стварају позитивне навике, да се негују пријатељства, размењују искуства и да се квалитетно и осмишљено проводи свако, па и слободно време.

Социоједукативне радионице „Емоције и њихов значај у нашем животу“ одржане су 26. 09. 2019. године. Учесници су били веома активни током рада и веома заинтересовани за тему.

Након уводног излагања о појму, значају, функцијама, подели емоција и њиховом изражавању, кроз динамичну интеракцију постигнут је циљ да се емоцијама приступи на другачији начин, да се емоције код себе и других препознају, да се освести потреба да се свакодневно „ради на себи“ у смислу изналажења начина како се изборити са непријатним емоционалним садржајима и како се на тај начин превенира појава психосоматике и других поремећаја на психичком плану који утичу на квалитет живота сваког појединца.

Од учесника радионице добијене су високе оцене уз коментаре да је тема одлично изабрана и да би им пријало да се о емоцијама више разговара, да су научили нешто ново и стекли потпунији увид у улогу и значај емоција у животу сваког појединца, да им је и сам разговор о емоцијама пријао и да су кроз непосредну размену са другим члановима групе и водитељима „вентилирали“ сопствене непријатне емоције и физиолошка стања.

Социоједукативне радионице на тему „Здравље, исхрана и физичке активности“ одржане су 03. 10. 2019. године. У раду по овој теми као гост учешће је узела виши струковни терапеут запослена у дому за старе, која је посебно указала на важност физичких активности за здравље и виталност у сваком животном добу.

Атмосфера током радионица је била пријатна, чланови су се активно укључивали у дискусију и износили своје мишљење, а утисак стручних радника је да већина присутних учесника има развијену свест о потреби да се води рачуна о здрављу, како кроз редовно узимање терапије и лекарске контроле, тако и кроз здраву исхрану, хидратацију и физичку активност у складу са могућностима, чиме је примарни циљ радионице остварен.

Осим тога, чланови група су добили информације и непосредно учествовали у вежбама које практично могу да примене на себи и својим корисницима, а које доприносе одржавању физичког здравља и кондиције и унапређењу свакодневног функционисања.

Према повратним информацијама добијеним од стране учесника, неговање здравог стила живљења и редовно бављење физичким активностима у складу са личним могућностима и условима у окружењу, издвојени су као веома значајни у свакодневном животу свих нас, а посебно остарелих особа, лица са менталним сметњама и инвалидитетом.

Припрема и реализација тематских радионица одвијала се у пријатној тимској атмосфери уз међусобну подршку стручњака. Отварање и продубљивање тема које су се обрађивале, одличан feedback који је интензивно постојао кроз све радионице, партиципација и реакције учесника, указали су да су изабране теме

животне, важне и присутне у свакодневном животу свих људи, што је донело велико лично и професионално задовољство реализаторима радионица.

Прво тематско предавање у формату округли сто, на тему „Значај бриге о здрављу за живот одраслих и старијих лица и лица са менталним сметњама и инвалидитетом – превенција, рано откривање промена на физичком и психичком плану, правовремена реакција и деловање, редовне лекарске контроле“ одржано је 19. 11. 2019. године.

О значају бриге о здрављу за живот одраслих и старијих лица и лица са менталним сметњама и инвалидитетом говорили су психолог из специјалне школе „Антон Скала“ из Старе Пазове и лекар дома здравља „Др Јован Јовановић – Змај“ из Старе Пазове. Учесници скупа су се упознали са социјалним, психолошким и здравственим аспектима различитих психо-физичких промена код одраслих и старијих лица, о томе како да препознају и правилно реагују на њихове манифестације и на који начин могу да обезбеде или непосредно пруже адекватну помоћ и негу својим корисницима и себи.

Округлом столу је присуствовало око 40 учесника, од тога, више од 20 стручних радника из система социјалне заштите запослених у центрима за социјални рад Инђија, Ириг, Сремска Митровица, Пећинци и Стара Пазова, Центру за заштиту одојчади, деце и омладине и Заводу за геронтологију. Активно учешће на округлом столу имали су и пружаоци и корисници услуга породичног смештаја за одрасла и старија лица са територије општине Стара Пазова.

Евалуација округлог стола је показала да су сви учесници унапредили знања о бризи о здрављу одраслих и старијих лица и лица са менталним сметњама и инвалидитетом и да ће им информације добијене на скупу бити корисне у пракси. Тема округлог стола оцењена је веома значајном, а нарочито позитивни коментари дати су од стране пружалаца услуга који овај скуп, као и целокупни пројекат „Живимо под истим кровом“, сматрају великом подршком унапређењу породичног смештаја за одрасла и старија лица у општини Стара Пазова.

Други округли сто одржан је 26. 11. 2019. године на тему „Неговање здравих стилова живота – значај исхране и физичких активности у превенцији и рехабилитацији одраслих и старијих лица и лица са менталним сметњама и инвалидитетом“.

Учесници скупа упознати су са актуелним стањем и перспективом развоја услуге породичног смештаја за одрасла и старија лица и лица са менталним сметњама и инвалидитетом у локалној заједници од стране стручних радника Центра за социјални рад.

О неговању здравих стилова живота кроз правилну и избалансирану исхрану и физичке активности и њиховом значају за живот и здравље одраслих и старијих лица и лица са менталним сметњама и инвалидитетом, говориле су струковни нутрициониста и дијететичар из предшколске установе „Полетарац“ у Старој Пазови и виши струковни терапеут из дома за старе „Златна нега“ у Старим Бановцима.

Скупу је присуствовало више од 40 стручних радника, сарадника и грађана међу којима и запослени у центрима за социјални рад Стара Пазова и Инђија и другим установама социјалне заштите, представници локалних установа, удружења грађана и медија, као и корисници и пружаоци услуга породичног смештаја за одрасла и старија лица са територије општине Стара Пазова.

Евалуација округлог стола је показала да су учешћем на скупу, присутни унапредили знања о значају исхране и физичких активности за живот и здравље сваког појединца па и одраслих и старијих лица и лица са менталним сметњама и инвалидитетом. Учесници су изразили велико задовољство одабиром теме округлог стола и могућностима за практичну примену стечених сазнања. Сви присутни су се такође сагласили да би скупове сличног садржаја требало организирати чешће и изразили жељу и потребу за наставком реализације активности на унапређењу породичног смештаја за одрасла и старија лица у општини Стара Пазова.

Завршне активности пројекта „Живимо под истим кровом“ реализоване су одржавањем Националне конференције под називом „Породични смештај за одрасла и старија лица и лица са менталним сметњама и инвалидитетом-изазови и могућности“ у Старој Пазови 13. 12. 2019. године.

Конференцији је присуствовало око 120 стручњака из система социјалне заштите у Србији. Осим уводног обраћања од стране директорке Центра Стара Пазова Раде Жугић, успешан рад на конференцији пожелели су: Наташа Мићић, помоћница председника општине Стара Пазова, Вукота Влаховић у име Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Предраг Радовић помоћник покрајинског секретара за социјалну политику, Татијана Грнчарски директорка Покрајинског завода за социјалну заштиту и Живорад Гајић председник УО Удружења стручних радника Србије.

Искуства Центра за социјални рад општине Стара Пазова у области породичног смештаја за одрасла и старија лица, лица са менталним сметњама и инвалидитетом, представила је координатор пројекта, дипломирани социјални радник Дајана Костић. О нормативним оквирима и перспективама даљег развоја услуге, говорио је Вукота Влаховић, дипломирани правник, начелник Одељења за управне и надзорне

послове у области социјалне и породичне заштите у Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања. О развоју услуге породичног смештаја одраслих и старијих и програму припреме за пружаоце услуга породичног смештаја одраслих и старијих говориле су Весна Аничич и Александра Степанов из Центра за породични смештај и усвојење из Новог Сада, док је искуства добре праксе у региону презентовала Јасмина Пецељ из ЦСР Србобрана. Резултате истраживања спроведених у оквиру пројекта „Живимо под истим кровом“, представила је Тамара Ђорђевић дипломирани социолог из ЦСР Стара Пазова.

Закључак:

Пројекат „Живимо под истим кровом“ омогућио је свим заинтересованим лицима да се детаљније информишу о услузи породичног смештаја одраслих и старијих лица, лица са менталним сметњама и инвалидитетом и на најбољи начин је препознао потребе свих оних који у систему користе услуге породичног смештаја.

Од стране учесника тематских скупова, социоедукативних радионица, сарадника и стручних радника, пројекат је оцењен као веома значајан за унапређење породичног смештаја за одрасла и старија лица у општини Стара Пазова, да је потребно и оправдано да се пројектне активности наставе и да се услуге у локалној заједници надаље развијају уз подршку надлежних институција.

Дајана Костић, дипломирани социјални радник

ЦСР општине Стара Пазова
координатор пројекта „Живимо под истим кровом“

истраживање повремени породични смештај из перспективе стручних радника

Без обзира на историјске, социолошке и културолошке различитости, породицу од цивилизацијских почетака па до данас карактерише јединствена повезаност њених чланова и осећање припадности примарној заједници. И поред другачијих приступа у дефинисању, истраживању и проучавању породице, оно у чему ће се сви академици, истраживачи и стручни радници сложити јесте да она представља основно полазиште за потпуни развој јединке. У измењеном вредносном систему, брзом начину живота и друштву које изнова наилази на нове социјалне изазове, она се труди да испрати корак у свакодневним друштвеним променама. Породице вљају посебне актере којима је реакција и подршка друштвеног система потребна. Свакодневница за такве породице је измењена – темпо њиховог живота у великој мери диктира степен дететових сметњи и подређује индивидуалне потребе родитеља потребама детета. Након извесног времена резултат таквог начина живота јесте сагоревање родитеља и мањак продуктивности у примени васпитних метода и у пружању психо – физичке неге и бриге. Стога је веома важно пружати родитељима предах од интензивне присутности и усмерености на задовољавање развојних потреба детета са сметњама у развоју.

Повремени породични смештај је одговор на изазове породице чије дете (или деца) имају одређени облик сметњи у развоју са циљем превенције социјалне депривације и као крајњег исхода измештања детета из породичне средине. Ова услуга социјалне заштите „пружа подршку биолошкој породици детета/младе особе са сметњама у развоју, да повременим боравком детета/младе особе у повремениој хранитељској породици спречи исцрпљивање родитеља, социјалну изолацију, небригу родитеља о сопственом здрављу и превенира издвајање детета/младе особе из породице.“¹ Суштинска улога услуге повремени породични смештај јесте да „помогне детету/младој особи, да у складу са својим развијајућим капацитетима прошири социјалну мрежу, партиципира у планирању и реализацији услуге, а биолошким

1. Група аутора, Смернице за повремени породични смештај, Покрајински завод за социјалну заштиту, Нови Сад, 2016, страна 9.

родитељима да се више посвете себи, свом здрављу и осталим члановима породице, да се евентуално радно ангажују и ослободе стреса који је виши него у другим породицама.“² „Услуга је намењена свим биолошким, хранитељским и усвојитељским породицама који се брину о деци и младима са сметњама у развоју, а посебна пажња се поклања породицама код којих постоји повећан ризик издвајања деце и њиховог одласка из биолошке породице.“³ О значају услуге сведоче и бројни законски акти – Конвенција о правима детета која чланом 23. посебно укazuje на значај постојања услуге Повремени породични смештај, па тако „стране уговорнице признају да дете са физичким и менталним сметњама у развоју треба да ужива пун и квалитетан живот, у условима који обезбеђују достојанство, унапређују самопоуздање и олакшавају његово активно учешће у заједници.“⁴ Домаће законодавство такође препознаје Повремени породични смештај – Породични закон кроз члан 110, Закон о социјалној заштити кроз члан 49, као и Правилник о хранитељству који чланом 3. прецизно дефинише услугу Повремени породични смештај – „примењује се за дете са развојним или здравственим тешкоћама, које живи у биолошкој или хранитељској породици и које се смешта у другу хранитељску породицу на краћи период у циљу предах и очувања капацитета хранитељске, односно биолошке породице за даљу бригу о детету и превенирања кризних ситуација које могу да угрозе функционалност породице.“⁵ Па ипак, недостатак прецизно дефинисаних стандарда када је у питању ова услуга и даље представља изазов за стручне раднике запослене у социјалној заштити.

Ова иновативна и недовољно заступљена услуга у пракси социјалне заштите Србије се препознаје од 2016. године, а резултат пилотирања услуге јесте да је она тренутно најразвијенија на територији града Новог Сада у односу на друге средине у којима је услуга пилотирана. Током 2019. године Центар за породични смештај и усвојење Нови Сад⁶ је интензивно радио на промоцији, развијању и унапређењу услуге – кроз подршку УНИЦЕФ – а и заједничку сарадњу одржан је сет обука како за хранитеље тако и за стручне раднике запослене у центрима за социјални рад на територији АП Војводине. Програм обуке је, након пилотирања, упућен Акредитационом одбору на

2. Група аутора, Смернице за повремени породични смештај, Покрајински завод за социјалну заштиту, Нови Сад, 2016, страна 9.
3. Група аутора, Смернице за повремени породични смештај, Покрајински завод за социјалну заштиту, Нови Сад, 2016, страна 9.
4. Конвенција о правима детета, доступна на сајту <https://www.unicef.org/serbia/media/3186/file/Konvencija%20o%20pravima%20deteta.pdf> (приступљено датума: 23.06.2020. године).
5. Правилник о хранитељству, Сл. Гласник РС, бр. 36/2008 доступан на сајту https://www.paragraf.rs/propisi/pravilnik_o_hraniteljstvu.html (приступљено датума: 23.06.2020. године).
6. У наставку текста Центар.

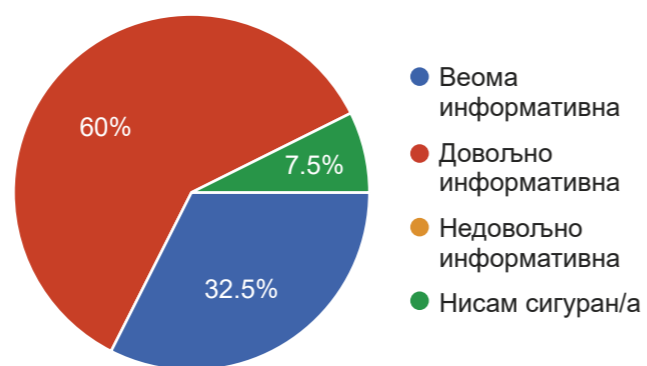
акредитацију и очекује се да ће у наредном периоду, као акредитован, бити доступан и осталим стручним радницима у систему социјалне заштите. У оквиру истих активности подржаних од стране УНИЦЕФ – а, 2019. године стручна јавност је ближе упозната са услугом Повремени породични смештај у оквиру конференције „Потенцијали и искуства породичног смештаја у подршци биолошкој породици и превенцији институционализације“ одржане од стране Центра. Треба напоменути да је у развијању услуге Центар у великој мери подржан од стране Градске управе за социјалну и дечију заштиту Града Новог Сада што указује на пример добре сарадње и препознавање потреба заједнице за социјалном услугом на локалном нивоу. Током прошле године услуга се пружала у 16 породица, а истраживање спроведено од стране Центра о задовољству корисника и пружаоца услугом Повремени породични смештај на територији Новог Сада показало је да влада обострано задовољство и родитеља и хранитеља међусобном сарадњом коју описују као отворену, подржавајућу, пријатну и базирану на поштовању, док сарадњу са саветником за хранитељство описују као професионалну, подржавајућу и квалитетну. Према истом истраживању, услуга Повремени породични смештај је у великој мери утицала на квалитет живота родитеља: имају више слободног времена, дете је у сигурним рукама, имају времена за обављање посла, као и време за друге чланове породице, док су код деце приметне промене у следећим активностима: већа помоћ у учењу, чешће шетње, пливање, одлазак на игралишта и у кафић, савладавање животних вештина. Закључци до којих је Центар дошао на основу примера из праксе, позитивних искустава и резултата истраживања из 2019. године јесу да се путем услуге сензибилише социјална средина, да услуга Повремени породични смештај има значајне ефекте на породице у којима живе деца са сметњама у развоју, те да постоји потреба да услуга и даље живи и развија се у нашој заједници. Управо из наведених разлога, пружање услуге је настављено и у 2020. години путем пројекта „Развој хранитељства на територији АП Војводине 2020“ кроз сарадњу Центра за породични смештај и усвојење Нови Сад и УНИЦЕФ – а. Један од циљева пројекта јесте пружање подршке стручним радницима запосленима у центрима за социјални рад на територији Војводине у развоју и пружању услуге. Осим тога, Градска управа за социјалну и дечију заштиту Града Новог Сада и ове године је препознала значај услуге Повремени породични смештај, па је услуга на територији града Новог Сада у великој мери одржива захваљујући препознавању градске власти о важности њеног пружања.

Вођени разменом искуства са прошлогодишњег циклуса информативних обука о наведеној услузи усмерених на стручне раднике запослене у центрима за социјални рад, током маја месеца 2020. године Центар је спровео истраживање на тему „Повремени породични смештај из перспективе стручних радника“ са циљем испитивања потреба и мотивације стручних

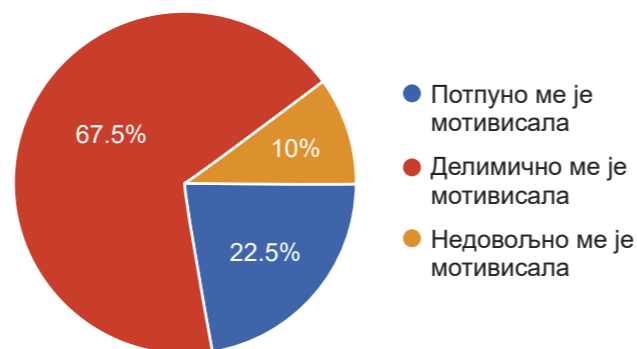
радника за покретање и пружање ове услуге. На узорку од 40 стручних радника запослених у 29 општина на територији Војводине резултати истраживања су показали да су прошлогодишње обуке на тему повремених породичног смештаја биле довољно информативне (60%) и да су их делимично мотивисале (67,5%) да покрену услугу у њиховој установи.

Приликом успостављања услуге Повремени породични смештај, стручни радници су навели да су из заједнице највише сарађивали са хранитељским породицама, Удружењем родитеља деце са сметњама у развоју, вртићем, школом, са локалном самоуправом

40 испитаника

40 испитаника

и Домом здравља, као и са Центром за породични смештај и усвојење Нови Сад. Најчешћа промоција услуге била је у директном разговору са потенцијалним корисницима и пружаоцима услуге, установама са којима се иначе сарађује када су у питању деца и млади са сметњама у развоју, на састанку Клуба хранитеља, као и путем медија и флајера. Изазови са којима се стручни радници суочавају приликом успостављања услуге углавном се тичу малог броја заинтересованих корисника за пружање услуге и њихово одустајање због обимне документације и мале накнаде за бављење повременим хранитељством. Стручни радници наводе да недостаје законска уређеност

услуге, те да је потребно боље дефинисати и регулисати плаћање повремених хранитеља. Приликом самог пружања услуге, стручни радници су углавном имали дилему да ли хранитељи који актуелно имају децу на смештају могу да пружају и услугу повремених хранитеља, као и да ли услугу могу да пружају лични пратиоци финансирани од стране локалне самоуправе. Оно на чему сматрају да је потребно радити и ближе ускладити јесте и број расположивих сати, односно дана у години са суштинским потребама породица и конкретног детета. У општинама у којима повремени породични смештај није заживео, запослени у центрима за социјални рад сматрају да је потребно више промовисати услугу на локалном нивоу (не само међу корисницима социјалне заштите већ и генерално у заједници), да недостаје више средстава за пружање услуге, а као најчешћи одговор наводили су да је потребно повећати број стручних радника ради квалитетнијег успостављања услуге, а потом и даљег развоја и праћења исте.

Из наведеног истраживања спроведеног од стране Центра, може се закључити да су изазови са којима се услуга Повремени породични смештај суочава вишеструки: недефинисана законска уређеност услуге, мањак стручног кадра који би спроводио услугу, немотивисаност пружаоца услуге услед обимне документације за утврђивање подобности и слабе накнаде за бављење повременим породичним смештајем, као и слаба промоција услуге на локалном, а потом и националном нивоу. У вези са тим, препоруке Центра се односе на: уређивање модела финансирања услуге; прилагођавање поступка процене опште подобности кандидата за бављење повременим породичним смештајем; креирање програма обуке за повремене

хранитеље као непосредних пружаоца услуге; дефинисање дела који се односи на партиципацију родитеља/старатеља/хранитеља у плаћању услуге и прецизније дефинисање модела обезбеђивања услуге за хранитељске породице.

Услуге у заједници представљају важан сегмент у развоју социјалне заштите у нашем друштву. У складу са социјалним потребама, неопходно је креирати и развијати одговоре система са циљем већег благостања и сигурности њених корисника. Повремени породични смештај је важна карика у развоју система социјалне заштите, а позитивни примери из праксе су доказ да постоји тежња за пружањем ове услуге у заједници. Значај ове превентивне услуге огледа се управо у чињеници да је намењена очувању породице и њеној ревитализацији, спречавању измештања детета са сметњама у развоју из породичне средине и превенирању институционализације детета. На основу истраживања о перспективи услуге из угла стручних радника препреке у њеном пружању постоје, на чему је у ближој будућности потребно радити, а на законодавним доносиоцима одлука, академској и широј друштвеној заједници јесте да услугу препознају, промовишу и раде на њеном унапређењу.

Теодора Хрњаковић, дипл. социјална радница

Центар за породични смештај и усвојење Нови Сад

актив социолога

У организацији Актива социолога 13. 01. 2020. године одржан је радни састанак свих социолога запослених у систему социјалне заштите. Стручни скуп социолога одржан је у Републичком Заводу за социјалну заштиту уз подршку Удружења стручних радника социјалне заштите у оквиру кога делеује актив социолога.

На Активу је уз присуство 30 социолога разматран положај социолога у систему социјалне заштите и релизоване активности у текућој 2019. години као и план рада и активности за наредну годину.

Посебно је разматран образац (табеле) за извештавање центара за социјални рад, начин достављања извештаја за 2019. годину. Констатовано је да начин извештавања Центара је посебно отежан због непостојања јединственог информационог система. Коришћење образаца преко нових програма кроз пројекте није трајно решење и неопходно је унапред имати образце извештавања на почетку године. Пројекти су значајни за унапређење система извештавања али да би извештавање било квалитетно и

омогућило добијање података који ће имати касније пуну примену неопходно је пилотирање у „бази“ центрима, установама и код пружалаца услуга. Због свих ових потешкоћа програмери који раде електронску базу а нису из струке и немају увид на терену нису у могућности да квалитетно ураде програм који ће служити за извештавање у дужем временском периоду.

На терену у центрима, установама и код пружалаца су стручни радници који дужи низ година раде послове планирања, развоја и истраживања који се у бази сваки дан сусрећу са разним захтевима који се односе на структуру корисника. Квалитетан програм за извештавање није могуће донети без уважавања стручних радника директно на терену и јасних критеријума који су то подаци који се прикупљају током године и уносе у синтетизован извештај на крају године. Већ дужи низ година актив социолога истиче овај горући проблем и спремни су да узму активно учешће у изради јединственог програма који ће важити дужи низ година и где ће се знати који су то подаци који се прикупљају.

Због свих ових тешкоћа дешава се да извештаји касне, подаци се отежано прикупљају, дуплирају у више табела (енормно велики број табела) и додатно отежавају само извештавање. Актив социолога који делује у оквиру Удружења стручних радника је спреман да узме активно учешће у изради јединственог обрасца извештавања и да расположиве ресурсе (стручне раднике) у потпуности кооптира у радни тим и пилотира сам образац у „бази“.

Социолози су представили активности које су реализоване у предходној години у њиховим срединама са посебним нагласком на већој неопходности бољег планирања а све у циљу даљег развоја и унапређења система социјалне заштите. Посебно радује чињеница да су активу присуствовали и социолози који су своје радно ангажовање управо започели у систему социјалне заштите као и чињеница да локалне самоуправе све више препознају значај и улогу ове професије у планирању активности на нивоу локалних самоуправа и региона.

На активу донет је предлог плана активности актива социолога за наредну годину и посебан нагласак на организовање једног стручног скупа наредне године на коме ће бити презентовани истраживачки радови социолога (примери добре праксе) који су реализовани у Србији у предходним годинама.

Све активности су планиране да се реализују уз подршку Удружења стручних радника и примери добре праксе презентовани на неком од скупова који организује удружење.

Такође је посебно разматран положај социолога у установама социјалне заштите и код пружалаца услуга, као и пракса да су социолози у установама директно укључени у реализацију активности а да нису сви укључени у годишње извештавање ових установа.

Сви социолози су у обавези да са закључцима и планираним активностима упознају своје колеге по окрузима а који нису могли да присуствују скупу.

Председник актива социолога
Горан Јаворац

Напомена

У билтену „Глас центара“, у броју 60, дошло је код текста РЗСЗ приликом припреме до техничке грешке због неподударња формирања код графика 4, 6, 10, 11 и 15, где су се појавили децимални бројеви чији збир износи 1 а не 100. (странице 14, 15, 18 и 21) Измене су унете у електронској верзији билтена који је објављен на сајту Асоцијације центара. Овим путем се извињавамо РЗСЗ због настале грешке.

Уређивачки одбор

све почиње од почетка

„У сваком почетку постоји нека чаролија, она нас штишти и помаже да живимо“

Хесе

„Драге колеге и пријатељи, ово Вам пишемо као подршку свима вама, невидљивим херојима у социјалној заштити, који сте, упркос свим опасностима по здравље током пандемије корона вируса, обављали храбро, одговорно и савесно свој посао, ризикујући своје, и здравље ваших укућана, и посебно онима који су жртвовали одвојеност од својих породица.

Прича је практично почела код нас, у Кикинди... Први смо почели да спроводимо мере заштите, први се затворили, добивши онај чувени назив „српски Вухан“. Да, били смо уплашени. У неверици смо посматрали шта нам се догађа. Нове информације долазиле су из минута у минут. А ми, као ми, „социјалци“, како нас зову, (и ми себе сами), размишљали како ћемо у новим околностима задовољити потребе свих корисника, и радећи на томе, ишли смо често и корак испред предложених мера.

И кренуло је... Тих првих дана телефони су се усијали. Добијали смо позиве и поруке подршке са свих страна: колега из Министарства, Покрајинског секретаријата и Завода, Коморе социјалне заштите, установа за смештај, других Центара...док смо у исто време одговарали на захтеве наших уплашених, и још више збуњених корисника, због целе ситуације. Уз предузете све мере заштите, и организацију рада по уредби Владе, Центар за социјални рад Кикинда био је доступан СВМ грађанима током редовног радног времена, као и дежурством Мобилног тима, након 15 часова. Договорена је сарадња са кризним штабом Градске управе и Црвеним крстом око заједничког деловања ради обезбеђивања помоћи најугроженијима. У помоћ су нам пристигли и волонтери кризног штаба, како би помоћ дошла до свакога коме је била потребна. Тиму волонтера и Црвеном крсту дугујемо посебну захвалност. Захваљујемо се и свим грађанима који су у појединачним ситуацијама помогли наш рад у овим тешким околностима.

А питања и проблеми су били разни...Како ће се подизати новчана социјална помоћ лицима старијим од 65 година? Ко ће им подизати новац ако немају никога, и односити на кућну адресу? Како ће се помоћи грађанима који немају никаква примања? Иста таква питања била су у вези додатка за туђу негу и помоћ...Па онда, када ће престати забрана пријема у установама за смештај деце и одраслих? Како ће се организовати брига о старим и немоћним лицима? Како обезбедити обилазак тих лица од стране сродника у току забране кретања? Како реализовати виђења деце са другим родитељем, по важећим пресудама, у току забране кретања? Као и низ питања која нису била из наших надлежности, на која смо одговарали тренутним нашим сазнањима, упућивали на друге институције које су надлежне, са максималном љубазношћу свих колега, по препорукама Министарства. Комплексност питања и проблема којима се бави Центар постала је још сложенија у условима ванредног стања, те је било потребно решавати ургентне ситуације (збрињавање мал. детета на психијатријско лечење због покушаја суицида, обезбеђивање бриге о дементним покретним лицима током забране кретања, рад на предметима насиља у породици, подизање редовних новчаних примања лица под непосредним старатељством Центра, збрињавање мал. деце родитеља који су оболели од инфекције Covid 19...).

Такође, било је потребно организовати рад Мобилног тима у току забране кретања и обезбедити

обављање неодложних интервенција. Мобилни тим је био доступан 24 часа дневно СВММ грађанима. Свакодневно смо контактирали са установама здравствене заштите (Општа болница Кикинда, Дом здравља Кикинда, Завод за јавно здравље Кикинда, Специјална болница у Новом Кнежевцу, Клинички Центар Војводине...), Полицијском управом Кикинда и Основним судом у Кикинди.

Нашим радом и залагањем, уз помоћ кризног штаба, волонтера, Црвеног крста, и других служби, одговорили смо на потребе грађана, у складу са овом ситуацијом. Пожртвованост, која је симбол рада у социјалној заштити, ни у овим тешким околностима није изостала, на шта смо поносни у нашем заједничком раду, и тиме постали видљиви. Свима онима који су нам помогли да функционишемо и будемо у служби грађана, ХВАЛА! КИКИНДА ЈЕ ПОБЕДИЛА!"

Младен Богдан, дипл. социјални радник и колега из ЦСР Кикинда

Из Дневника тихих хероја

(Кикинда је била први град - жариште епидемије. Центар за социјални рад Кикинда је имао изузетно важну улогу у тим данима. Са нешто више од 20 запослених, успели су да савладају све изазове које је епидемија донела. Поносни смо на њих!)

Amity саветовалиште за старије и неформалне неговатеље зависних особа у време COVID-19

Алцхајмерова болест и друге врсте деменција су једна тиха епидемија, која нема инфективне размере, али има значајну распрострањеност. То је болест превасходно старијих од 65 година, али је поражавајуће што се неочекивано те границе померају ка старијима од 50 година. То је болест која не напада само старије особе, него напада и њихове породице и читаво друштво и представља велико оптерећење, како за породицу тако и за системе социјалне и здравствене заштите и за економију земље.

Према проценама Светске здравствене организације, деменције су заступљене код 6-10% особа старијих од 65 година, и 1% млађих што значи да у Србији живи између 120 и 200 хиљада особа са деменцијом. Због ове болести, погођено је још најмање око 400.000 људи, чланова породица оболелих, на које је углавном и пао терет бриге о тим особама. У самој породици, иако има и мушкараца који имају јаку неговатељску црту, тај неплаћени рад је углавном на женама и није равномерно распоређен. Према Amity истраживању, у 79% случајева, неформални неговатељи су најчешће супруге, кћерке, унукe, снахе оболелих или плаћене жене. Разлог су родни стереотипи и недостатак социјалних услуга у локалној заједници.

Укупно око 1% од свих старијих користи услуге помоћи у кући и још око 1% услуге смештаја у установама за смештај. Институционални смештај није решење и није пожељан за све оболеле. Нису развијени дневни центри у локалним заједницама за особе оболеле од деменције, као ни предах смештај, нема саветовалишта за неформалне неговатеље, изузев у Суботици и београдској општини Звездара.

Зато је Amity 1. марта 2020. године покренуо и пилотира услуге Саветовалишта за неформалне неговатеље зависних старијих особа и оних које болују од деменције.

Саветовалишта функционишу у Чачку (у просторијама ЦСР-а), Крагујевцу (у просторијама Црвеног крста) и у Београду (у просторијама Amity-ја). Током ванредног стања због пандемије COVID-19 имали смо и посебну телефонску линију и за старије у потреби и

за њихове сроднике и неформалне неговатеље. То се показало као одлична идеја, јер су се јављали и тражили информације, помоћ и подршку, не само старији људи и њихови неформални неговатељи, већ и сродници старијих који не живе са њима.

У Чачку и Крагујевцу, неформални неговатељи су се најчешће обраћали због измена у понашању оболелих, попут агресивности, попут неконтролисања сфинктера, а све због немогућности да их изводе у уобичајене шетње током ванредног стања. Долазило је до измена у понашању оболелих и због промене неговатеља у време ванредног стања. Значајан део подршке стручњака био је усмерен и на подршку самим неговатељима. Психолошке интервенције које су рађене је требало да олакшају сагоревање којем су били изложени. У неколико случајева, у циљу очувања и физичког здравља, неговатељима је укључена и фармакотерапија. Давали су им савете како се понашати са оболелом особом, како комуницирати са њом, како је приволети на сарадљивост у исхрани, у одржавању личне хигијене, у облачењу...

Питања, мимо оних у вези са деменцијом, због којих су се људи јављали, сврстали смо у четири групе:

1. Како обезбедити помоћ и негу у кућним условима за болесне и зависне старије особе које живе саме или у старачким домаћинствима?

Већ првог дана по увођењу ванредног стања, геронтодомаћицама које су пружале помоћ у кући старијима, није био више омогућен улазак у њихове станове/куће, већ само до врата, да им се донесу потребне намирнице. Сродници су звали и тражили препоруке ко би могао да уђе у стан и да пружа неопходну услугу њиховим старијим драгим особама.

Питали су за могућност и тражили препоруке да би обезбедили жену млађу од 65 година за пружање услуга помоћи у кући својим родитељима или другим старијим сродницима којима су раније те услуге пружале особе старије од 65 година, а којима је то онемогућено услед забране изласка из куће/стана и кретања јавним просторима. Јављали су се и поједини којима је ова услуга по први пут била потребна, а нису имали могућност да се укључе у пружање услуга од стране јавних пружалаца услуга.

Неформални неговатељи, кћерке, синови, снахе, зетови који брину о болесним, зависним старијима са којима не живе у истом стану, а живе у истом граду или месту, имали су изазове како отићи у време полицијског часа да пруже неопходну помоћ драгим особама. Ово посебно ако и лично раде и не стижу те послове да обаве пре полицијског часа. Тек почетком априла на иницијативу Поверенице за равноправност, локалне самоуправе или центри за социјални рад почели су издавати дозволе сродницима за кретање и мимо полицијског часа, како би пружали помоћ својим старијима.

2. Како се носити са изазовима материјалног сиромаштва и задовољавања основних животних потреба и испуњавања других обавеза у таквим условима?

Јављале су се старије особе које имају изузетно ниска редовна месечна примања (пензије ниже од 15.000 динара), а немају никога од сродника или млађих пријатеља који би им извршили нужне набавке прехранбених намирница. Кажу, звали су волонтере, и они су дошли и обавили куповину, али нису купили најјефтиније намирнице, па их зато више нису звали, јер су се плашили да неће имати новца за цео месец. Питали су смеју ли да условљавају волонтере да им купе хлеб од 35 динара или друге најјефтиније намирнице? Жалили су се старији људи без редовних прихода или са ниским пензијама, који раде и од тог рада живе, са питањима шта сада када им је рад онемогућен услед забране изласка од куће. А они су возачи, радници обезбеђења, продавци, физички радници.

Јављали су се бескућници, са питањем коме они да се обрате за помоћ, када немају ни личну карту ни пребивалиште? Кажу, више нема флукуације народа, па ни могућности да добију неки динар, а не раде ни ресторани па да би тамо добили порцију хране на крају дана.

Јављала се госпођа стара 72 године, којој је преминуо брат од 80 година, а немају млађе сроднике који би обавили сахрану. Она није смела напоље због година, а није имала довољно новца да плати агенцију да за њу обави тај посао. Ни извод из матичне књиге умрлих није била извадила.

3. Трећа група питања је како се носити са изазовима усамљености, осећајем страха и неизвесности и забринутости за млађе чланове породице са којима не живе заједно, како се снаћи у недостатку других услуга у заједници које су им биле важне а није их било?

Јављале су се старије особе које живе саме, а немају никога ближњег са ким би попричале макар телефоном. Напоље не смеју, а притиснуте су страхом од болести и зебњом шта ће тада бити. Плашиле су се да не оду у депресију. Њима је лепа реч добродошла и подстицање да се организују да им дан буде испуњен пријатним активностима. Јављале су се особе које имају фобију од непрекидног боровка у малом, скученом простору, без могућности да изађу напоље и прошетају, па пате од нервозе, презнојавања, свраба, панике. Имали су неизвесност колико ће ванредно стање и пандемија трајати, били су забринути шта ако им деца у белом свету остану без посла, шта ако се разболе.

Питали су шта да раде у случајевима када им се покварила машина за веш, телевизор, шпорет или неки други уређај, а мајстор не може да дође, они не смеју да излазе, да купе нов уређај. Чак и ако купе преко интернета, испоручиоци нису достављали у стан, већ само до зграде. А како изнети уређај, рецимо до четвртог спрата, без лифта.

Конечно, јављали су се и они који су тражили савет како отпутовати из стана у Београду, у неко место где имају викендицу а требало је да обрађују малине, купине, воће. Или старији пчелари, како да изађу из стана и оду да обиђу и нахране пчеле, јер оне не могу да чекају а некад је тешко наћи другог ко ће тај посао обављати уместо њих.

4. Питања сродника који имају драге особе на смештају у установама социјалне заштите за смештај одраглих и старијих

Услед забране посета у установама, сродници нису били у могућности да доставе својим драгим особама сезонско воће, јер је Инструкцијом за храну у установама од 4. маја 2020. године било могуће до портирница домова доставити само херметички затворену и вакумирану храну. Тражили су од нас да реагујемо и апелујемо код Министарства да се Инструкција редефинише и омогући достава корисницима и свежег сезонског воћа.

Јављали су се сродници, који су имали потребу да лично посете и непосредно разговарају са особом на смештају, јер су посете биле онемогућене још месец дана након укидања ванредног стања. Желели су да виде своје драге особе, које су биле психички потонуле и почеле да пропадају, а имају више од 80 година. Предлагали су и да се лично тестирају и однесу негативан налаз на COVID-19 да би им посета била

омогућена. И ту су тражили да ми апелујемо на Министарство да омогући у изузетним случајевима и под посебним околностима посету.

Показало се веома добрим што су старији и њихови неформални неговатељи имали прилику да у овим временима са неким поделе своје тешкоће и забринутости, да их неко разуме, да их посаветује, или да им пружи макар моралну подршку у изналажењу решења за своја питања.

За три и по месеца функционисања Саветовалишта у Крагујевцу и Чачку услуге је користило 75 различитих особа, од којих су 24 мушкарци, а у Београду више од 80 различитих старијих особа и њихових неформалних неговатеља.

Саветовалиште функционише као део пројекта: „Развој саветовалишта за неформалне неговатеље старијих зависних особа и промоција прерасподеле неплаћеног рада“ који Amity реализује у партнерству са Удружењем „Ларис“ из Чачка и Црвеним крстом Крагујевац, а у оквиру пројекта „Родно одговорно управљање – прерасподела неплаћеног рада“, који спроводи UN WOMEN, уз подршку Уједињеног Краљевства и Британске Амбасаде. Пројекат подржава и Координационо тело за родну равноправност Владе Републике Србије.

Надежда Сатарић, Amity

активности у доба пандемије

“Активизмом се бавим 16 година и никада се нисам овако лоше осећао. Било је дана када сам буквално морао да одлучим, због малог броја пакета, коме ћемо помоћ однети, а коме не, не зато што не желимо, већ зато што је нема довољно. Одлучивати на дневном нивоу ко је више, а ко мање гладан, а сви наши клијенти су буквално гладни, и коме тог дана доставити помоћ за мене лично било је најтеже искуство у животу. Много је оних којима је наша помоћ неопходна, а помоћи је мало”, каже Александар Прица, председник Управног одбора Асоцијације ДУГА из Шапца.

Одмах након проглашења ванредног стања, ДУГА је своје активности усмерила у циљу информисања становништва о мерама које треба предузети у циљу спречавања инфицирања вирусом КОВИД 19.

У те сврхе су теренски тимови ове организације од Савета за јавно здравље Шабац добили све потребне информације и материјале, које су штампали и делили на терену али уз детаљна појашњења шта то кон-

кретно значи, пошто доста особа са којима раде није писмено. Припремили су и одштампали материјале са фотографијама, како би им објашњење било јасније и како би и када одемо са терена могли да имају забележене информације.

Приликом обилазака, оставили су им на материјалима и бројеве телефона Завода за јавно здравље Шабац, али и бројеве телефона активиста ДУГЕ, како би их контактирали у случају да се појаве симптоми вируса КОВИД 19.

Приликом првих обилазака, питали су их да ли ће њихове породице, рођаци и комшије који су на раду у Италији, Аустрији или Немачкој долазити за ускршње празнике или раније и информисали их да би то могао бити ризик и за оне који долазе и за становнике тих насеља. Активисти ДУГЕ информисали су 97 особа који су дошли из ове три земље да морају остати у самоизолацији и дали им све потребне податке и мере заштите за укућане.

“Већ у наредним доласцима увидели смо да се није повећао број долазака из иностранства. Мислим да је наш људски приступ, пун поштовања и бриге коју смо показали, али и наш дугогодишњи рад са популацијама на маргини нашег друштва и стечено поверење у нас, резултирало да нас људи послушају и не доводе у опасност себе ни друге”, објашњава Прица наглашавајући да се приликом обилазака бележе и њихови проблеми и потребе и решавају их, тако да се и они осећају сигурније, а њихова захвалност се огледа у поштовању онога што им се препоручи.

У ДУГИ су заиста изузетно задовољни јер се поштују и мере самоизолације, а мештани су рођацима који су на раду у иностранству јавили да не долазе.

Након првих сусрета у циљу превенције инфицирања вирусом КОВИД 19, у Асоцијацији ДУГА увидели су да је због ванредног стања и уведеног полицијског часа многим њиховим старијим суграђанима, али и сиромашнима, потребна помоћ како у добављању основних намирница, тако и хуманитарна помоћ, пре свега у храни и средствима за личну хигијену.

“Одмах смо почели са прикупљањем тих средстава и достављањем најугроженијима у томе су нам Град Шабац и Хумано срце Шапца, као и Мрежа за политике према дрогама у Југоисточној Европи ДПЕНС-е, а чија смо чланица, много помогли. До сада смо доставили 178 пакета најугроженијима”, каже Александар Прица.

Одмах након наших првих успешних хуманитарних акција, помоћ од близу 90,000.00 еура обезбедило нам је и Министарство иностраних послова Швајцарске, односно Швајцарска агенција за развој и сарадњу. У склопу тог пројекта поделићемо 1000

хуманитарних пакета на територији Мачванског и Колубарског округа. Пакети ће садржати: 25 кг брашна, 1 кг шећера, 1 кг соли, 2 л уља, 3 пакета тестенине, 2 кг пасуља, 25 кг кропмира, 15 месних нарезака, 30 паштета, 2 кг пиринча, 30 јаја, 10 кесица супе, 2 сапуна, један шампон, 3 кг прашка за веш.

Помоћ су нам понудили и ТРАГ фондација, Фондација Владе и Ане Дивац и Савет Европе у току јуна месеца, очекујемо реализацију и ових програма подршке.

Пакети хуманитарне помоћи до сада су достављани ромској популацији, особама са инвалидитетом, особама које сакупљају секундарне сировине, особама које се баве сексуалним радом, ЛГБТ особама, особама које за новац зарађују радећи сезонске послове, особама треће доби у селима и особама које живе са ХИВ/АИДС-ом, пре свега онима који су у изолацији и самоизолацији.

Потреба за најосновнијим за живот, храном и средствима за личну хигијену је изузетно велика, нарочито за наведене групе, јер Асоцијација ДУГА покрива оне особе које нису у систему социјалне заштите и који од државе не добијају никакву помоћ.

“Бака, која сама живи у једном мачванском селу, буквално у шуми у трошној кућици, без струје и воде, а која у току лета ради по њивама како би за хлеб зарадила, када смо јој однели први пакет, пратила нас је погледом све док је нисмо изгубили из вида, сво време док смо одлазили стајала је на капији и буквално

до земље се клањала у знак захвалности за храну коју смо јој обезбедили”, објашњава Прица.

Он истиче да многи сезонски радници или особе које сакупљају секундарне сировине, који током целе године раде, нису на терету државе, не примају ни социјалну помоћ ни храну из народне кухиње, а сиромашни су, сада су на ивици егзистенције, углавном новац који зараде од ових послова потроше у току истог дана за храну, а сада пошто не могу да се крећу не могу да зараде себи за живот.

“У мислима су ми стално неки од њих, један дека од 68 година који у Шапцу сакупља гвожђе и од тога живи, како каже “понос му не даје да живи од социјалне помоћи и да храну тражи у народној кухињи”. Сада не излази из куће, поштујући забрану кретања за старије од 65 година и буквално је неколико дана гладовао док му нисмо први пакет донели, комшије су звале и пријавиле нам његову ситуацију”, описује Александар Прица део свакодневице са којом се сусрећу активисти Асоцијације ДУГЕ.

И поред свих напора, активисти Асоцијације ДУГА су свесни да не могу да покрију све појединце из ранијих група. Зато им је неопходна помоћ јер, како сами кажу, КОВИД 19 је, осим многих искушења, пре свега ставио на испит људску солидарност. Зато је неопходна помоћ свих добронамерних појединаца и организација како би неопходне намирнице и хигијенска средства стигла до оних којима су у овом тренутку најнеопходнија.

Асоцијација Дуга

Људи су темељ и стуб система социјалне заштите

Рад у социјалној заштити је више од посла

Услуге у заједници су један од начина да се пружи подршка појединцу и породици за самосталан живот. Иако су се услуге пружале још од деведесетих година, код нас званично улазе у систем социјалне заштите доношењем Закона о социјалној заштити 2011. године. Пружање услуга је изазов, свакодневни покушај да особама које су на маргинама друштва одржите или подигнете квалитет живота. У исто време ово је и велика неизвесност. Једина константа код пружања услуга је чињеница да услугу добијају људи и да услугу пружају људи. Људи су заједнички именоватељ, извор осећања и енергије, које

морате имати ако сте у социјалној заштити. Посао у социјалној заштити никако не може да буде начин да се реши егзистенција. Или јеси за социјалну заштиту или ниси. Или можеш свакодневно да се сусрећеш са људском патњом и боли или не можеш. Нема средине. Оваква тврдња се показала тачном још једном за време пандемије КОВИД-19.

Каритас Шабац има четири лиценциране услуге у систему социјалне заштите у Републици Србији: помоћ у кући коју пружа на територији пер локалних самоуправа, два дневна боравка за одрасле особе са менталним сметњама и интелектулним потешкоћама и становање уз подршку. Око 600 корисника и 50 запослених. Покренути услуге је изазов, а одржати њихово функционисање јунаштво. Неједначено издајање по јединицама локалних самоуправа, уговарање пружања услуга на два, три, четири месеца иако је неопходан континуитет у пружању, често све мања средстава иако се расходи константно повећавају, па све ово чини да је пружање услуга у заједници на дужи временски период својеврсно чудо.

За време пандемије Каритас Шабац је наставио да пружа услугу помоћ у кући на подручју пет локалних самоуправа - Шабац, Богатић, Мали Зворник, Коцељева, Владимирци - за око 450 корисника. Остварили смо сарадњу са Фондацијом за отворено друштво и преко пројекта КОВИД-19 Rapid Response General обезбедили повећање капацитета Службе за помоћ у кући за 60 корисника и додатну материјалну помоћ за кориснике.

Наставили смо да пружамо и услугу Дневни боравак за одрасле особе са менталним сметњама у Шапцу и Богатићу за око 60 корисника, као и услугу становање уз подршку за два корисника у Богатићу.

С обзиром да народна кухиња у Шапцу није радила за време пандемије КОВИД 19 на нивоу града, пружили смо помоћ и подршку у расподели пакета хране на нивоу града. Осам недеља развозили смо пакете за око 440 породица, а Каритас Шабац је обезбедио помоћ у храни и лековима за око 150 породица.

За време пандемије преко Београдске надбискупије Каритас Шабац обезбедио је 300 пакета са храном и хигијеном који су подељени на подручју пет локалних самоуправа - Шабац, Богатић, Мали Зворник, Коцељева, Владимирци.

Каритас Шабац је у сарадњи са асоцијацијом Дуга поделио 80 пакета са храном и хигијеном, у оквиру пројекта који финансира швајцарска Агенција за обнову и развој, а укључени смо и у пројекат Фондације Дивац, захваљујући чему ћемо добити 300 пакета за старе и особе са менталним сметњама.

Због свега овог, јасно је да ништа не може без људи. Ти људи, наши хероји, нису постављали питања,

ВОДИЧ ја, неформални неговатељ

У новембру месецу 2019. године Help net је представио водич под називом "Ја, неформални неговатељ", који је настао уз подршку Кабинета министра без портфеља задуженог за демографију и популациону политику. Аутори овог водича су Наташа Тодоровић и Милутин Врачевић. Водич је намењен свим оним особама које брину о својим остарелим родитељима а који морају да балансирају између бројних обавеза везаних за негу родитеља, али и за посао, каријеру, сопствену породицу и потомство. Ове особе се неретко суочавају са многим емоционалним и етичким дилемама, преиспитујући себе, бринући се да ли пружају адекватну негу, окривљујући себе да не чине довољно и да не узвраћају у правој мери на бригу коју су добили од родитеља када су били деца. Њихову ситуацију отежава и ситуација да сервис и ресурси система који су им на располагању нису ни приближно довољни за потребе које имају они и њихови родитељи, а што повлачи за собом потребу за великим променама у животу, повећане обавезе, смањивање слободног времена, често и знатна финансијска оптерећења, а што пак може утицати на физичко и ментално здравље неговатеља.

Овај Водич настао је из потребе за подршком и едукацијом ове невидљиве групе, јер процене Европског центра за истраживања из Беча показују да у Европској унији приближно 100 милиона људи пружа неформалну негу а 80% све неге која се пружа, долази од чланова породице. У највећем броју случајева, дакле, неформални пружаоци неге су чланови породице, а могу бити пријатељи или суседи. Њихова активност пружања неге није плаћена, није временски јасно ограничена, спроводи се у неформалном контексту, али такође ови људи који брину о старијим родитељима нису добили адекватну обуку, немају услуге предаха и подршке укључујући и психосоцијалну подршку.

Званични подаци о броју неформалних неговатеља у Републици Србији не постоје а процене о величини ове популације на основу броја особа који су корисници права на новчана давања за помоћ и негу другог лица се крећу око 78.000, што представља око 1,1% укупне популације становништва Републике Србије.

нису имали дилеме, само свест да се мора стићи до оних чија врата нико неће отворити. Нико није чекао дописе и апеле надлежних да се обезбеди несметано пружање услуга, јер ништа не обавезује као свест да сте неком потребни и да нечији живот зависи од вас. Услуга је некада више од тога, нека чудна повезаност и приврженост, осећање припадности систему који дели највећу вредност у данашњем свету – емпатију. Зато ће све ово не само да се настави већ и да се увећа, јер уз редовно пружање услуге било је неопходно и додатно ангажовање да се помогне многим којима је помоћ била потребна. Са уверењем да испуњавају своју мисију, ови људи нису чекали аплаузе, ни награде, јер раде у социјалној заштити.

Мирољуб Николић

директор Каритаса Шапца

Из Дневника у време короне

Водич „Ја, неформални неговатељ“ је због тога настао како би се пружио једноставан, кратки и разумљив упутства како да се што боље бринете о старијим члановима породице, али исто тако и о себи. Овај водич је намењен како члановима породице који живе заједно, а то могу бити и до четири генерације под истим кровом, тако и оним породицама чији чланови живе одвојено и где се нега и брига пружају „на даљину“.

Водич садржи кратке практичне савете за неформалне неговатеље како да што боље негују старију особу, која је хронично болесна или функционално зависна, али уједно садржи и савете како да што боље брину о себи. Уједно садржи и савете за здраво старење, који омогућавају да се старије жене и мушкарци мотивишу да што дуже остану укључени у породичне односе и друштво и да што дуже остану активни, да не одустају од здравих стилова живота које упражњавају у складу са својим капацитетима, чиме се број година проведених у болести смањује.

Водич обухвата више тематских целина: Планирање будућности или суочавање са новонасталим ситуацијом, Од кога можете потражити информацију о услугама, савет и помоћ, Најчешћи задаци неговатеља, Употреба технологије у обављању неких активности неформалних неговатеља, Размислите о осећањима особе коју негујете, Самосталност и са-

мопоштовање особе основни принцип неговања, Вештине комуникације, Ситуације када је комуникација отежана (а ово укључује комуникацију са особама оштећеног вида или слуха, или особама које долажу од деменције), Праћење здравственог стања особе о којој бринемо, Слушање, Падови код старијих и превенција у свакодневном животу, Хитна стања код старијих особа, Неки од најчешћих здравствених проблема старијих особа, Савети како да блиској особи помогнете да узима одговарајући лек у одговарајуће време, Одржавање личне хигијене и купање, Промене понашања и осећања, Спавање и несаница, Одлазак у дом, Заштита од злостављања, Синдром сагоревања и Глас неформалних неговатеља.

Help net је поред Водича израдио и програм обуке за неформалне неговатеље. Поред Help net-а у Црвеном крсту Београда постоји два пута годишње бесплатна обука за неформалне неговатеље и то су прве и пионирске услуге у овој области.

И на крају да бисмо истакли значај неформалне неге, можемо се послужити истим цитатом као и аутори овог Водича и можемо цитирати Розалин Картер, бившу прву даму Сједињених Америчких Држава: „На овом свету постоје само четири врсте људи: они који су били неговатељи, они који су тренутно неговатељи, они који ће бити неговатељи и они којима ће требати неговатељ.“

Help net

међугенерациска солидарност између породице и државе

Међугенерациска солидарност између породице и државе је истраживање које је спроведено у 15 општина у Србији, а у коме је учествовало 1.423 особе различитих генерација. Истраживање је спроведено уз подршку Кабинета министарке без портфеља задужене за демографију и популациону политику проф. др Славице Ђукић Дејановић.

Упитник који је коришћен за прикупљање података адаптиран је верзија упитника развијеног у оквиру пројекта OASIS Центра за истраживање и проучавање старења Факултета за изучавање добродити и здравља Универзитета у Хаифи.

Упитник је подељен у 15 целина и бави се: демографијом (7 питања), становањем/ окружењем (13 питања), социоекономским статусом (10 питања), здрављем/ функционалном способношћу (13 питања), помоћи/услугама (15 питања), децом (32 питања), родитељима (32 питања), осталом родбином (8 питања), социјалним капиталом (4 питања), вредностима (14 питања), преференцама (5 питања), превазилажењем (5 питања), квалитетом живота (40 питања) и приходима (2 питања). Резултатима истраживања обухваћени су:

- Норме и идеали у вези с бригом за старије особе
- Породична солидарност међу генерацијама
- Истраживање сукоба и амбивалентности
- Подршка од породице и служби
- Квалитет живота

Највећи број испитаника (82%) навео је емотивну блискост и (79%) добар квалитет комуникације с децом, а установљена је и интензивна међугенерациска размена у којој све генерације дају али и добијају. На пример, пружање емоционалне подршке је скоро идентично у оба смера (66,9% одрасле деце је пружа својим родитељима, а 64,4% је добија од њих), 46,5% одрасле деце помаже родитељима у кућним пословима а 37,5% њих ову помоћ прима од родитеља. Посебно треба нагласити да у пружању финансијске подршке знатно више одрасле деце њу добија од својих родитеља (46,7%) него што је даје (36,2%) а што

указује на нетачност предрасуде да старије особе представљају економско оптерећење за своје породице и за друштво.

Аутори ове публикације су Наташа Тодоровић, Милутин Врачевић (Црвени крст Србије), Дејана Станисављевић и Наташа Милић (Медицински факултет, Универзитета у Београду). Публикација представља и добар вид сарадње између цивилног и академског сектора.

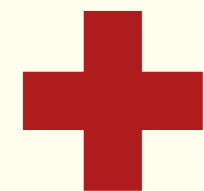
Публикацију можете преузети на следећем линку:

<https://www.redcross.org.rs/media/6212/me%С4%91ugeneracijska-solidarnost-izmedju-porodice-i-drzave.pdf>

Наташа Тодоровић, психолог

др Милутин Врачевић

Црвени крст Србије

1875

ЦРВЕНИ КРСТ СРБИЈЕ

рад од куће са корисницима Помоћи у кући

Спадам у категорију грађана 65+. Увођењем ванредног стања у Републици Србији, живот ми се на приватном, личном, пословном и радном плану променио у потпуности.

Потпун прекид физичког контакта са децом, унуцима, пријатељима, комшијама, корисницима, као и вишенедељна изолација а све због вируса Корона, који је "стигао" у нашу земљу. Биле су потресне бројке и записи о стању грађана Италије, Шпаније, Француске, Холандије, о продору вируса на Северно Амерички континент и на целу нашу планету.

Цео радни век па и значајне године од одласка у пензију, радим непрекидно и непосредно са људима који се суочавају са бројним проблемима – прво као социјални радник у центру за социјални рад а након тога као социјални радник у Хришћанском хуманитарном удружењу „Хлеб Живота“, у Београду, организацији која у оквиру пројекта БРИГА О СТАРИЈИМА, и промоција активног старења, пружа бесплатне услуге помоћи у кући за социјално угрожена старија лица, на територији три општине града Београда.

Увођењем ванредног стања престаје мој непосредан рад са корисницима услуга, јер сам и сама у карантину. Размишљам на који индиректан начин да останем у сталном контакту са корисницима, и будем им на услузи, заједнички се суочавамо са дилемама, потребама, па и страху од непознатог, невидљивог, а тако лако преносивог, разорног и смртоносног виру-

са. Забринутост се појачава, јер је неизвесно колико ће изолација временски трајати, како ће корисници прихватити да геронто-домаћице могу да им пренесу вирус, убрзо укидањем градског саобраћаја, је укинута могућност доласка геронто-домаћица код корисника.

Са свим опасностима по њихово здравље их упознајам телефонским путем и ограничавам наш рад на једну до две недеље, то им звучи лакше, и да ћемо на тај начин све то лакше пребродити. Обављам телефонске разговоре са њиховим сродницима, и договарамо се које могућност имају, да физички измести родитеља, или пак прихвати да потпуно настави снабдевање храном, лековима и јачањем мотивације да се не осећају беспомоћно и напуштено у данима који предстоје. На овај начин збрињавамо веома мали али значајан број корисника.

Сваких пет дана по потреби и чешће (напомињем да су и наше геронто-домаћице такође телефонским путем комуницирале са корисницима којима су пружале услуге) сам наставила да им се јављам, да их храбрим да издрже изолацију. Интересујем се о томе да ли редовно узимају терапију, (схватила сам тада да су изузетно здравствено одговорни), шта кувају, како им пролази време, да ли имају потребу за набавком хране, лекова. За пет до шест корисника смо радили набавку на недељном нивоу, ангажовањем наших млађих радника.

Када су прошле прве три недеље изолације, моја забринутост је попуштала, корисници су постали знатно расположенији за ширу причу, почели су и сами да се интересују о нама, нашим породицама, као и о запосленим у Хлебу живота. Они сами почињу да дају савете о неопходности изолације, и да ће ова пошаст проћи, да ћемо наставити где смо стали и да крај свих забрана треба заједнички да обележимо, када то буде дозвољено.

Ово сазнање о њиховом психичком стању ме је јако обрадовало и схватила сам да ћемо јачи изаћи из ове животне кризе. Попуштањем мера, трудила сам се да их мотивишем да изађу у шетњу (оне који су физички спремнији- способнији) да ми причају шта уочавају да се у њиховом крају променило за време изолације и сл.

Када сам их данас позвала и рекла да ћемо идуће недеље почети са непосредним радом, у њиховом гласу и вербализацији се осећала велика доза задовољства и радости. Хвала нашим дивним, стрпљивим и брижним корисницима, који су уз све своје проблеме, неизвесности и изолацију бринули за нас и наше ближње у време ове пандемије.

Снежана Шарић,
социјални радник ХХУ Хлеба Живота

ДА НЕ ДОЂЕ ТА КОРОНА

Да не дође та корона не би знао шта зна она не би знао шта све уме и у шта се све разуме.

Моја драга сад код куће уштипке ми прави вруће и погачу пече врелу мртав би је јео целу.

Цела кућа замирише сад смо блиски још и више погача се пуши врела фамилија уз сто села.

А и пите разне спрема развлачи их, кора нема савијача сад без мане мало, мало, па осване.

Да не дође та корона не би знао шта зна она крчка лонац пун зелени то је храна здрава, вели.

Ђаконије разне спрема мојој жени равне нема сва јој јела од идеја куварица баш је смела.

Да не дође та корона не би знао шта зна она све што спреми сада она јела би и уста болна.

Капу скидам мојој жени искрено ме сад весели што умеће сво сачува да корону њом одува.

Милана Николић, дипл. педагог

ЦСР Велика Плана

КОРОНА СЕ КОРОНИШЕ

Кад је дошла та корона спопала ме прво мора спопала ме брига тешка да не буде нека грешка.

А онда се разум буди који увек наду нуди била су и друга чуда и времена нека луда.

Била чуда, била чуда протутњала свуд овуда прохујала са вихором побеђена разговором.

А сад може да се збори иду разни разговори преко слика, преко жица збор је људски та ризница.

Корона се коронише род се људски мобилише јака воља у човека корону ће да дочека.

Јака вера, јака снага и поука свака драга што нам стиже од лекара корону ће да завара.

И кад буде она хтела да још гора чини дела чекаће је тај штит људи који само разум буди.

Корона се коронише људски род се мобилише људски род ће сад на црти ту корону да заврти.

Да заврти ту спиралу што скочи у једном дану да јој сломи њена крила и друга су чуда била.

Па кад прође ово чудо нек се памти дуго, дуго за времена свака сила и корона то је била.

Милана Николић, дипл. педагог

ЦСР Велика Плана

ДЕЧАКОВА МОЛИТВА

Дошао је незван једнога дана
тужнога око да погледом моли
дајте ми трунку мога сана
душа ми мајку највише воли.

Ћути и гледа, не разуме
какав то закон њему брани
да мајку загрли, за руку узме
да га мајчина рука храни.

Сећа се нако без неког реда
шта се све збива код њега кући
молитва тече њему из погледа
немојте ме сад прописима тући.

Дајте ми мајку и њене руке
које ме воле, које ме мазе
скратите моје дечачке муке
нека ме очи мајке пазе.

Прича о кући у којој живи
о школи у коју сад иде
погледом збори: никог не криви
дошо је да и други то виде.

Прича о шуми што тамо расте
и о пољима слободних трава
погледом каже: молим да знате
тешка је мени сад ова јава.

Ови ме дани сад више боле
него све бриге минуле наше
очи ми мајку бескрајно воле
ови ме дани све више плаше.

Забране неке, приступа нема
ни гласа мајке ја не чујем
душа ми тиња, у њој је трема
не да ми ни да се радујем.

Загледан тако дечак мали
дрво живота погледом слика
и прича да га највише боли
што мајчина не гледа лика.

Ћутим и мислим душом дечака
који уз оца и мајку тражи
ништа том детету не значи палата
у којој неки прописи важе.

Он види свога живота дрво
коме су отац и мајка корење
да су заједно то му је прво
то је за њега знамен и знамење.

И нешто мислим душом дечака
била би најбоља судска палата
била би најбоља одлука свака
кад би пролазила кроз природе врата.

Кад дрво расте по нека грана
оболи, осуши се, отпадне сама
ту буде нека мала рана
која је у ходу извидана.

Њихова прича личи ми на дрво
које је имало болесних грана
које су морале отпасти прво
да би се могла видати рана.

Природа каже опстаће дрво
да даље расте и да буја
корење здраво и снажно прво
сачуваће га од свих олуја.

Дечак сад ћити, погледом слика
својега живота дрво
уз оца тражи мајчиног лика
да га заједно пазе, то му је прво.

Његову ћутњу ћутња моја прати
детиња душа у мени почива
и ја бих да му се мајка врати
и да уз њу душа му ужива.

И да се уче целога века
да сува грана отпасти мора
да за насталу рану има лека
и да ће и њу заштити кора.

Ћутим и молим и ја уз дечака
да се отворе врата на палати
да Сунце гране иза свих облака
и да се мајка њему врати.

Ћутим и молим и ја уз дечака.

Милана Николић, дипл. педагог

ЦСР Велика Плана

МОЈА МАМА ИЗМАГЛИЦА

Мене једну има мама
подиза ме она сама
трудил се из све снаге
да ми пружи часе драге.

Али мама ока оштра
често рече тако мора
досади ми њена вика
ја бих хтела других слика.

Хоћу ово, мама не да
хоћу оно, тражи реда
да у школи добро пазим
да њен савет не погазим.

Досади ми моја мама
ја смислила сад ћу сама
како хоћу да поступа
само маму да одувам.

Појадах се једног дана
да ме стално туче мама
измисли ми дечја глава
да је моја мама страв.

Мислила сам тога часа
ево мени мога спаса
кад призорте мојој мами
неће више вика стани.

Неће више да ме кињи
слободно ће да се живи
неће више она знати
за све живо савет дати.

Ал не лези црни враже
полицајци маму траже
у станицу воде мене
да оспорим речи њене.

Али моја дечја глава
тера своје забадава
ја још више китим речи
е сад мама ти ме спречи.

Сад ми опет савет реци
да сам фина према деци
сад уредност строгу тражи
не пристајем, то не важи.

Али после тог мог беса
поче да се живот стреса
десише се чудне ствари
мало мени, мало мами.

Још не схвата дечја глава
да је таква прича страв
у параграф кад се стави
одредише казну мами.

Ја све мислим, е сад фино
ум је дечји доћарлијо
нека закон маму лечи
да не може да ме спречи.

Али није тако било
шта се мени малој снило
дадоше ме другој жени
да сад брине и о мени.

У почетку мени мило
и баш ми је драго било
нека тамо моја мама
сад забране ниже сама.

Али ево чуда права
и та жена савет дава
све се труди да не виче
али речи мами личе.

Сада иду неки дани
ја сад себи кажем стани
ја сад сањам моју маму
да је само грлим саму.

Мама зове, мама пита
у посету мени хита
али сада има брана
да не чува мене мама.

Моја мама измаглица
сада брише сузе с лица
опет савет мени збори
ја сад схватам да ме воли.

Ја сад чекам оне сате
кад ће мами да ме врате
и сабирам дечја права
кад ће да ме грли мама.

Схватила сам после свега
испод овог плавог неба
мама воли и кад виче
сетите се моје приче.

Ја сад живим сваког дана
само да ми дође мама
ја сад само чекам време
кад ће мајка узет мене.

Милана Николић, дипл. педагог

ЦСР Велика Плана

ТАЈ МОЈ ШПОРЕТ

Кад ми стигла прва плата шпорет мали из ината купила сам одмах себи да сметала другом не би.

Тридесет осам од тад лета а мој шпорет и сад мета ђаконије разне спрема њему брата равна нема.

Не раде му рингле давно служиле су верно стварно али рерна само штрика боље служи но велика.

Препекла је тоне хлеба разне пите све од реда скувала је многе сарме служене су сочне саме.

Испекла је много проја истопила чак и лоја испекла је многе бутке на тенане и без мукe.

Крчкале се у њој рибе само стави нема бриге пекле су се и мусакe и јела од сорте сваке.

А слаткиша броја нема шта тај шпорет све не спрема пуне тегле од џемовa скрчкане су ту без мана.

Све набрајам шта ум памти шта је мого тај кувати шта је мого све испећи боље служи него већи.

Кад би неким чудом сада сазидали усред града од тих јела дворац цео свет би просто полудео.

Не би уму блиско било где се толке грађе скриво шпорет мали, где је снага да толику храну вага.

Не би памет људска могла препознати дворца мога ни спознати чари кујне ко баратат њоме уме.

Гледам шпорет, а он мали споља њему много фали али рерна равна није и сад греје ко и прије.

Чека хлеба, чека пите и сармице све савите чека разне ђаконије да их спреми ко и прије.

И пензију моју чека рерна мала, не велика пратила ме целог века тај је шпорет права зверка.

Да ли и сад такав граде питање ми сад остаде да ли има таква роба да је неко сад испроба.

Милана Николић, дипл. педагог

ЦСР Велика Плана

нови закон о социјалној заштити је уважио залагања асоцијације за нормирање права на пословно повезивање

СТРУКОВНО ПОВЕЗИВАЊЕ

члан 118.

Установе социјалне заштите и други пружаоци услуга социјалне заштите могу да сарађују с одговарајућим установама и организацијама у земљи и иностранству ради унапређења делатности и размене искустава.

Установе социјалне заштите и други пружаоци услуга социјалне заштите могу се повезивати у удружења ради остваривања заједничких професионалних интереса и унапређења услуга социјалне заштите.

Запослени у социјалној заштити могу међусобно да се повезују у струковна удружења.

Удружења из ст. 2. и 3. овог члана могу носити назив асоцијација или друштво. На оснивање, организацију и рад удружења из ст. 2. и 3. овог члана примењују се прописи о удружењима.

позив на сарадњу

Позивамо све колегинице и колеге из центара да достављају за објављивање актуелне информације, прилоге и фотографије адекватне резолуције, да на тај начин заједно будемо креатори нашег билтена.

Уређивачки одбор

задужбина Лазара и Анке Стојадиновић

вила „Лазар“ Врњачка Бања

Пре скоро 80 година, господин Лазар Стојадиновић, виши контролор Министарства пошта и телеграфа у пензији, са својом супругом Анком, учитељицом у пензији, одлучио је да помогне онима који немају довољно. У те сврхе основао је „Фонд за хлеб и дрва“, из кога је сваке године, на Светог Николу, дељена помоћ онима којима је била најпотребнија. Временом, овај Фонд је растао и мењао се. Пролазили су и разни догађаји, лепи и мање лепи. Из Фонда је настала велелепна вила, касније Задужбина брачног пара Стојадиновић.

Данас, више десетина лета касније, ова Задужбина, као „Вила Лазар“, живи и расте сама. Пратећи пут и завет утемељивача, господина Лазара Стојадиновића остварује своје задужбинске циљеве. Угошћује децу из сиромашних породица, децу са Косова и Метохије, децу спортисте... и све оне који желе мир и одмор.

У савршеној хармонији врта и зграде, „Вила Лазар“ нуди домаћу кухињу, од хране произведене у домаћој производњи, дискретно гостопримство и породични амбијент.

У складу са историјом настанка саме Виле, запослени у социјалној заштити, као и чланови њихових породица, имају могућност коришћења капацитета и услуга „Виле Лазар“, уз попуст од 10% и могућност одложеног плаћања.

у асоцијацији су сви центри у Србији

Контакт

телефони: 036/ 611 922, 036/ 611 923

факс: 036/ 611 568

e mail: info@vilalazar.rs

web: www.vilalazar.rs

facebook.com/vilalazar

Лейоше Србије

*"Зло и несрећа не долазе од Боја, нето од човека.
Све беде међу људима то су несреће које учини
човек самом себи, или ураде људи један другоме."*

Јован Дучић

Горње Кошље (Кањон Трешњице)